БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 298 (19.374). ● 1985 йил 28 декабрь, шанба ● Баҳоси 3 тийин.

БЕШ ЙИЛЛИККА – ЗАРБДОР ЯКУН!

СТАХАНОВЧАСИГА ИШЛАБ

— КПСС XXVII съездини муносиб кутиб оламиз! — Қорақалпоғистон АССРдаги Беруний ёғ заводи меҳнаткашларининг аҳди шундай. Корхонанинг кўплаб илғорлари стахановчасига ишлаб, беш йиллик маррасини барвақт эгалладилар.

Завод коллективи 6 миллион 33 минг ўрнига 6 миллион 100 минг сўмлик маҳсулот тайёрлаб, 1985 йил планини ҳам муддатидан илгари адо этди. К. Ҳайитбоев, С. Сейтимов сменалари, Э. Реймбоев, В. Шурихин, А. Ҳожибоев каби пешқадам ишчилар съездолди мусобақасида стахановчасига ишлаш намунасини кўрсатяптилар.

М. МУХАНОВ.

ТЕЖАЛГАНИ ҲИСОБИГА

Ҳасан Раҳматов ҳамкасблари даврасида алоҳида ҳурматга сазовор. У — Самарқанддаги 2514-автоколоннанинг тежамкор ҳайдовчиси. Ўн биринчи беш йиллик бошланганидан буён 500 минг тоннадан кўп юк ташиб берди. Бу — беш йиллик план 227 процент бажарилди, демак. Ҳ. Раҳматов шу давр ичида 1966 литр ёнилғи тежаб, планга қўшимча минглаб тонна халқ хўжалиги юклари ташишга муваффақ бўлди.

Коллективда тежамкор ҳайдовчилар сафи кенгайиб боряпти. Э. Эргашев, Е. Шаропов, В. Михалченко каби ҳайдовчилар тежалган ёнилғи ҳисобига ўнлаб рейс адо этдилар.

О. ҒАФУРОВ.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси ўзининг навбатдаги мажлисида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг Москвада бўлиб ўтган 41-(навбатдан ташқари) сессияси якунларини кўриб чиқди ва ўртоқ Н. И. Рижков бошчилигида унинг ишида қатнашган Совет Иттифоқи делегациясининг фаолиятини маъқуллади.

Сессиянинг якунлари ва унда қабул этилган Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатларнинг 2000 йилгача мўлжалланган фан-техника тараққиёти Комплекс программаси олий даражадаги Иқтисодий кенгаш қарорларини бажаришда катта қадам, социалистик ҳамдўстлик ҳаётидаги жуда муҳим воқеа бўлганлиги қайд этилди. Комплекс программа мамлакатимиз ва қардош социалистик мамлакатлар социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштиришда алоҳида роль ўйнаши, меҳнат унумдорлигининг тубдан ошишини, социализмнинг дунёдаги обрў-эътибори ва таъсири ўсишини таъминлаши лозим. Бу программанинг амалга оширилиши Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатларнинг социалистик иқтисодий интеграциясини янада чуқурлаштиришга хизмат қилади. Мана шуларнинг ҳаммаси қардош социалистик мамлакатларнинг ўз жипслиги ва бирлигини мустаҳкамлаш соҳасида биргаликда сарфлаётган куч-ғайратлари муносабати билан муҳим сиёсий аҳамиятга эга бўлади.

Қардош мамлакатлар Совет Иттифоқининг шу программани ишлаб чиқишдаги ташаббусини юксак баҳолаганликлари, унинг ўз қудратли фан-техника ва ишлаб чиқариш потенциалини программа топшириқларини бажариш соҳасидаги ишга қўшишга тайёрлигини маъқуллаб кутиб олганликлари Сиёсий бюро мажлисида таъкидлаб ўтилди. Ўртоқ М. С. Горбачевнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши сессияси мажлисида қатнашган социалистик мамлакатлар делегацияларининг бошлиқлари ва қардош партиялар Марказий Комитетларининг секретарлари билан учрашуви алоҳида аҳамиятга эга бўлди. Унинг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, ички иқтисодий ва халқаро сиёсат туб масалаларига оид баён этиб берган принципиал ёндашуви тўла-тўкис маъқулланди ва хайрихоҳлик билан кутиб олинди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатлар фан-техника тараққиёти Комплекс программасини амалга ошириш тадбирлари тўғрисидаги қарори қабул этилди. Қарорда совет ташкилотлари программани бажаришга актив киришишлари ва бошқа мамлакатлар билан биргаликда программани амалга ошириш давомида ўтказиладиган ишларнинг натижаларини ихтисослаштириш ва кооперациялаш асосида ишлаб чиқаришга кенг жорий этишни таъминлашлари учун зарур бўлган ҳамма шарт-шароитларни яратиб бериш кўзда тутилган.

Мамлакат партия, совет ва хўжалик органлари, меҳнат коллективлари Совет Иттифоқининг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо мамлакатларнинг 2000 йилгача мўлжалланган фан-техника тараққиёти Комплекс программасидан келиб чиқадиган ҳамма мажбуриятларини сўзсиз бажаришни таъминлайдилар, деб қатъий ишонч билдирилди.

Сиёсий бюро халқ истеъмол молларига харидорларнинг талабини янада тўларок қондириш мақсадида янги беш йилликда харидоргир моллар ишлаб чиқаришни планлаштиришни ва савдо билан саноатнинг ўзаро муносабатларини такомиллаштиришга оид, аҳолининг талаб-эҳтиёжларини ҳисобга олиш асосида юқори сифатли ва хилма-хил моллар ишлаб чиқариш ҳамда реализация қилишни кўпайтиришдан уларнинг ўзаро манфаатдорлигини оширишга доир, шунингдек, корхоналарнинг шартномавий мажбуриятларини бажариш учун масъулиятини кучайтиришга оид қўшимча тадбирларни ишлаб чиқиб, амалга ошириш зарур деб топди.

КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «Дон» ғалла ўриш комбайнлари туркумини ишлаб чиқаришни ташкил этиш хусусидаги қарорлари қандай амалга оширилаётганлиги тўғрисидаги масала контрол тариқасида кўриб чиқилди. Бу соҳадаги камчиликларни тугатиш ва белгиланган топшириқларнинг ўз вақтида бажарилишини таъминлаш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди.

Сиёсий бюро М. С. Горбачев ва А. А. Громико ўртоқларнинг Ироқ Республикаси революцион қўмондонлиги Кенгашининг Раиси, президенти Саддам Ҳусайн билан суҳбатлари якунларини ва Москвада бўлиб ўтган Совет-Ироқ музокараларининг натижаларини маъқуллади. СССР билан Ироқ ўртасида ривожланиб бораётган ҳамкорлик иккала мамлакат халқларининг манфаатларига тўла мувофиқ эканлиги қайд этилди. Бу ҳамкорлик Совет Иттифоқининг Яқин Шарқдаги принципиал йўли таркибий қисмидир, бу йўл барча томонларнинг қонуний манфаатларини ҳисобга олиб ва империалистларнинг ҳар қандай аралашувига йўл қўймай музокаралар воситаси билан кескинликни тугатишга ва можароли вазиятларни сиёсий бартараф этишга қаратилган.

Социалистик мамлакатлар коммунистик ва ишчи партиялари Марказий Комитетлари халқаро ва идеология масалалари билан шуғулланувчи секретарларининг Бухарестда бўлиб ўтган учрашуви тўғрисидаги ахборот тингланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси мажлисида ташқи сиёсатнинг, шунингдек мамлакатимиз иқтисодий ва социал тараққиётининг бошқа баъзи масалалари кўриб чиқилди.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИДА

27 декабрда Жиззах ва Наманган область партия конференциялари ўз ишини бошлади.

Жиззахда — область партия комитетининг биринчи секретари И. С. Умаров, Наманганда — область партия комитетининг биринчи секретари Н. Р. Ражабов ҳисобот докладлари қилдилар.

Жиззах область партия конференцияси ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон ССР Давлат хавфсизлиги комитетининг раиси В. А. Головин, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими М. Л. Ишков қатнашмоқдалар.

Наманган область партия конференцияси ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон ССР халқ контроли комитетининг раиси В. А. Хайдуров, ВЦСПС секретари С. В. Козлов, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими Н. Г. Недселькин, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. И. Огарок иштирок этмоқдалар.

(ЎзТАГ).

КРЕМЛДА СУҲБАТ

Суратда: учрашув пайти.

ТАСС — ЎзТАГ телефотоси.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе 27 декабрь куни Катта Кремль саройида Совет Иттифоқидаги дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқларини қабул қилдилар.

Дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини ва бошқа совет раҳбарларини, бутун совет халқини кириб келаётган Янги йил билан самимий қутладилар. М. С. Горбачев Советлар мамлакатига билдирилган эзгу тилаклар учун дипломатларга миннатдорчилик изҳор этди.

М. С. Горбачев дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳузурида нутқ сўзлади.

М. С. ГОРБАЧЕВ нутқи

Кириб келаётган Янги йил арафасида бу ерда, Кремлда Совет Иттифоқидаги чет давлатлар дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқларини самимий табриклашга ижозат бергайсизлар.

Мен социалистик давлатларнинг намояндаларини табриклайман. Социалистик ва коммунистик қурилишнинг белгиланган программаларини амалга оширишда, жамиятларимизни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришда, Ер юзида мустаҳкам тинчлик иши учун биргаликдаги курашда бизларни социалистик давлатлар билан қардошларча дўстлик ва мустаҳкам ҳамкорлик алоқалари боғлаб турибди.

Мустамлака зулмидан қутулиб, мустақил ривожланиш йўлига ўтган давлатларнинг вакилларини, қўшилмаслик ҳаракатига кирган давлатларнинг намояндаларини табриклайман. Биз бу давлатлар билан самимий дўстлик, ўзаро ҳурмат ва кўп томонлама ҳамкорлик муносабатларини ўрнатганмиз. Жаҳон майдонида қўшилмаган давлатларнинг роли муттасил ўсиб бораётганлигини муҳим тарихий ҳодиса, деб ҳисоблаймиз.

Ҳозирги сиёсий тилда ғарб деб аталаётган мамлакатлар категориясига тааллуқли Шимолий Америка, Ғарбий Европа, Узоқ Шарқ ва ўзга регионлардаги бошқа, капиталистик ижтимоий системага мансуб давлатларнинг ушбу залда ўтирган намояндаларини табриклайман. Совет Иттифоқи бу мамлакатлар билан тинч-тотув яшаш ва тенг ҳуқуқли ўзаро манфаатли ҳамкорлик қилиш принциплари асосида ўз муносабатларини қуришга изчил интилиб келмоқда. Ялпи тинчликнинг истиқболи кўп жиҳатдан бизнинг мана шу гуруҳдаги давлатлар билан муносабатларимиз ҳолатига боғлиқлигини яхши тушунамиз ва шу сабабли бу масалага чуқур масъулият билан муносабатда бўлмоқдамиз.

Ҳурматли ўртоқлар ва жаноблар!

Сизлар билан биз йилнинг шунчаки алмашуви маррасида эмас, балки анчагина чуқур мазмун касб этувчи палласида турибмиз.

1985 йил катта тарихий аҳамиятга молик воқеаларга бой бўлди. Бу воқеаларнинг баъзилари инсониятга янги даҳшатли хавф-хатар солаётган бўлса, бошқалари умид бағишламоқда. Келгусида бу икки тенденциянинг қайси бири устун чиқиши, 1986 йил тинчлик ва халқлар хавфсизлигини мустаҳкамлаш, халқларнинг тинч мулоқотда бўлиб, ҳамкорлик қилиши йили бўладими ёки Ер юзи узра пайдо бўлган ядровий ҳалокат хавфи тағин ҳам даҳшатли бўладими — булар одамлар фаолиятига — ҳукуматлар, давлат ва сиёсат арбобларининг ҳамда кенг жаҳон жамоатчилигининг фаолиятига боғлиқдир.

Хавф-хатар яққол кўриниб турибди. Бу хавф-хатар тўхтовсиз давом этаётган қуролланиш пойгаси ва милитаристик доираларнинг бу пойгани космик фазога ҳам олиб чиқишга зўр бериб уринаётганидир. Бу хавф-хатар бир қанча давлатларнинг мустақиллиги ва суверенитети қўпол равишда бузилаётгани, халқларнинг ички ишларига ташқаридан туриб аралашилаётганидир. Аммо шуниси ҳам равшанки, бу жараёнларга бутун жаҳонда тобора кенг қаршилик кўрсатилмоқда. Бунга яна шуни қўшишим мумкинки, бу жараёнлар барча мамлакатлар ва халқларнинг ялпи тинчлик тақдири учун масъулиятини ҳам кўчайтирмоқда.

Ҳар бир халқ, катта, ўртача ва кичик бўлишидан қатъи назар, ҳар бир мамлакат тинчлик ва халқаро ҳамкорлик ишига ўзининг муайян миллий тажрибасини қўшишга қодирдир. Яқингинада ўз ишини тамомлаган БМТ Бош Ассамблеясининг сессияси ҳам буни яна бир бор тасдиқлади. Сессия бир қанча жуда муҳим қарорларни, шу жумладан космосда қуролланиш пойгасига йўл қўймаслик тўғрисида, ядровий қуроллар синовларини тўхтатиш ҳақида деярли якдиллик билан қарорлар қабул қилди.

Совет раҳбарларига келганда шуни айтамизки, биз ўз эътиқодимизга кўра оптимистлармиз, инсониятнинг энг яхши истиқболига ишонамиз ва бу йўлда актив ҳаракат қилишни давом эттиравeрамиз.

Кейинги пайтда шарқ билан ғарб ўртасида фикрлашиб олинди. Бу фикрлашув ўзаро мақбул қарорларга эришиш сари бир оз умид йўлини очди, мен яна ҳам эҳтиёткорлик билан айтишим мумкинки, умид учқунини пайдо қилди.

Женевада ўтказилган Совет—Америка учрашуви натижасида халқаро иқлимда муайян умумий илиқлик сезила бошлади. Буни ҳозир ҳамма эътироф этмоқда. Ядровий ва космик қуроллар юзасидан музокаралар олиб бориш проблемалари соҳасида нуқтаи назарларнинг бир-бирига яқинлашуви (кўпроқ яқинлашув имкониятлари) ҳам пайдо бўлди. Бундан буёнги ишнинг қандай борищи, аввало Женевада олий даражадаги учрашувда эришилган аҳдлашув қандай амалий мазмун касб этишига боғлиқ. 1986 йил халқларнинг космосда қуролланиш пойгасининг олдини олиш ва Ер юзида бу пойгани тўхтатишга ишончини оқлаш ёки оқламаслиги айни шу музокараларнинг боришига боғлиқдир.

Бир қанча давлатларнинг амалий куч-ғайрат сарфлаши туфайли Европада ишонч ва хавфсизликни мустаҳкамлаш тадбирлари ҳамда қуролсизланиш юзасидан ўтказилаётган Стокгольм конференциясида аҳдлашувга эришиш имкониятларининг белгилари шаклланаётганга ўхшайди. Бизнинг фикримизча, унинг барча қатнашчилари келгуси йил куз фаслида ўтказиш мўлжалланган навбатдаги Умумевропа учрашуви бошлангунга қадар Стокгольмда ижобий натижаларга эришиш учун енг шимариб ишлаш керак бўлади.

Марказий Европада қуролли кучлар ва қурол-яроғларни қисқартириш юзасидан Венада олиб борилаётган музокараларда томонлар бир-бирларининг манфаатларини ва хавотирлигини ҳисобга олишга интилиши тобора сезиларли бўлиб қолмоқда. Ҳозир биз Ғарбдаги музокарадошларимизнинг сўнгги таклифларини муфассал ўрганиб чиқяпмиз.

Қуролсизланиш юзасидан ўтказилаётган Женева конференцияси қатнашчилари бизнинг назаримизда химиявий қуролни ман этишнинг, барча ядро синовларини тўхтатиш, космосда куч ишлатишга йўл қўймаслик учун кечиктириб бўлмайдиган чоралар кўриш зарурлигини яхшироқ тушуниб олдилар. Лекин ҳали яна жиддий куч-ғайрат сарфлашга тўғри келади. СССР ўзаро тенг аҳдномаларга эришиш йўлидаги ўзига тегишли қисмни босиб ўтишга тайёрдир.

Ядро портлатишлари тўғрисидаги масала ҳозир давлат арбобларининг, кенг жамоатчиликнинг диққат марказида турибди. Ядро портлатишлари неча ўн йиллардан буён еримизни ларзага келтирмоқда. Энди бунга чек қўйиш пайти келди. Биз бунинг имконияти борлигига ишонамиз.

Биз АҚШни Совет Иттифоқининг яхши ибратидан ўрнак олишга ҳамда барча ядро портлатишларини тўхтатишга даъват этиб келдик ва даъват этмоқдамиз. Икки буюк давлат бутун инсоният учун ғоят муҳим масалада биргаликда иш кўрганида эди, бу ҳақиқатан ҳам жуда катта аҳамиятга молик қадам бўлур эди.

Муҳтарам дипломатия вакиллари, мен Сизлар орқали барча давлатлар ва халқларга мурожаат қилмоқдаман: келинглар, шундай ҳаракат қилайликки, 1986 йил ядро портлатишлари сўнган йил бўлиб тарихга кирсин. Одамлар тор, худбинлик муддаоларидан юқори туриш ҳамда ўзларининг сайёрасини тилка-пора қилишни тўхтатиш учун етарлича соғлом фикрга кела олган йил бўлиб тарихга кирсин.

Ушбу масалани ҳал этишдан бўйин товлаш учун бир баҳона сифатида контрол проблемаси, деб аталмиш проблема тез-тез пеш қилинаётганлиги сабабли яна бир бор шуни жуда аниқ қилиб таъкидлайман: Совет Иттифоқига тааллуқли ишларда бу проблема тўсиқ бўлиб қолмайди. Ядро синовларини тўхтатиш устидан контроллик хусусида СССР ғоят қатъий қадамлар қўйишга, ҳатто жойларнинг ўзида текширишлар ўтказишгача тайёрдир.

Хиёнаткорона ҳужум нималигини ўзининг аччиқ тажрибасида бошидан кечирган мамлакатимиз контролнинг ишончли ва қатъий бўлишидан ҳар қандай бошқа мамлакатга қараганда кўпроқ манфаатдордир. Ҳозирги халқаро шароитда, ўзаро ишонч етишмаётган бир пайтда контролга оид чоралар ниҳоятда зарурдир. Миллий техника воситаларидан фойдаланиладиган контролми ёки халқаро контрол бўлишидан қатъи назар, у конкрет шартномаларга риоя этилиши устидан контроллик бўлса бас.

Совет раҳбарлари оқилона ва ҳалол асосда аҳдлашиб олишга тайёрдирлар ҳамда ўзларининг музокарадошлари ҳам реалистик салмоқли ёндашувларига умид боғлашини истардилар. Қайтадан бошланадиган музокаралар заминига ҳозирнинг ўзидаёқ яхши уруғ сочиш керак, чунки ана шундай уруғларгина кўкламда яхши униб чиқиб, кузда мўл ҳосил бериши мумкин.

Яна бир катта ва ўткир проблема бор. Совет Иттифоқи 1986 йил Яқин Шарқда, Марказий Америкада, Афғонистон теварагида, Африка жанубида ва Форс кўрфази районида можароларни сиёсий бартараф этиш ишида муҳим силжиш бўлишига қатъий жазм қилган. Биз бошқа мамлакатлар билан бирга адолатли қарорларни излаб топишга, талаб этилган жойларда эса тегишли гарантияларда қатнашишга тайёрмиз.

Можароли вазиятга Шарқ билан Ғарб ўртасидаги сиёсий ёки мафкуравий кураш нуқтаи назаридан қараш одати кескинлик ўчоқларини сўндириш ва ҳар қандай ҳолда ҳам бундай ўчоқларнинг ловиллаб кетишига йўл қўймаслик муддаосига халал бермоқда. Сиёсатни нотўғри тасаввурлар асосига қуриш калтабинлик бўлиб, хатарлидир. Можаролар маҳаллий социал, иқтисодий ва сиёсий заминда келиб чиқади. Демак, бу можаролар халқларнинг қонуний манфаатлари, уларнинг ўзлари истайдиган турмуш тарзини ташқаридан, аралашмай танлаб олиш ҳуқуқи, худди шунингдек ўзи танлаб олган йўлни ҳимоя қилиш ҳуқуқи камситилмасдан ҳал этилиши керак.

Ҳурматли меҳмонларимиз! Пировардида бизнинг масъулиятли давримизда дипломатия вакилларининг роли нақадар катта эканлигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Тегишли мамлакатларнинг раҳбарлари қабул қиладиган қарорлар шу вакиллар бераётган баҳоларнинг тўлиқлиги ва ишончлилигига, уларнинг ахборотларига кўп даражада боғлиқдир. Қолаверса, умуман давлатлар ўртасидаги ишонч элчилардан бошланади, деб айтилса муболаға бўлмаса керак. Яна шуни ҳам айтаманки, биз ўз элчиларимиздан тўла объективлик ва холисликни талаб этмоқдамиз.

Биз ҳам Сизлар Совет Иттифоқида ва албатта пойтахтдан бошқа жойларда ҳам нималар содир бўлаётганлиги тўғрисида яхши хабардор бўлишингизни истаймиз. Совет маъмурлари бу ишда ажнабий элчиларга бундан буён ҳам меҳмондўстлик кўрсатиб кўмак бераверадилар. Биз ҳеч нарсани яширмаймиз: совет халқининг, совет раҳбарларининг режалари ҳамда ниятлари тинчлик ва фақат тинчликдан иборатдир.

Сизлар КПССнинг бўлажак XXVII съезди партиямизнинг, бутун мамлакатимизнинг ҳаётида қандай ўрин олишини биласизлар, албатта. Съездга тақдим этиладиган назарий ва сиёсий ҳужжатлар — КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан партия Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари билан кўпчилигингиз танишиб чиққансизлар, деб ўйлайман. Кўпгина кўрсаткичлар бўйича биз ундан ҳам олисга, учинчи минг йилликка назар ташламоқдамиз.

Учинчи минг йилликнинг қандай бўлиши кўп жиҳатдан ҳозирги авлодларга боғлиқдир.

Ҳозирги кунда ҳамманинг зиммасига ғоят катта масъулият тушмоқда. Гап очилган имкониятдан фойдаланиш — қурол-яроғлар миқдорини камайтириш, космосдан таҳдид солаётган мудҳиш хавф-хатарнинг олдини олиш, умуман бизнинг ажойиб дунёмизни инсонга муносиб қилиш тўғрисида бормоқда.

Янги йилни яхши, қувончли, ижодий кайфият билан кутиб олаётган барча ватандошларим номидан Сизлар намояндалари бўлмиш барча мамлакатларнинг халқларига, бутун Ер юзи халқларига тинчлик ва омон-эсонлик тилайман. Ҳурматли меҳмонлар, Сизларга ва оилаларингизга, Сизлар бошчилик қилаётган элчихоналарнинг ходимларига, ташқи савдо муассасаларининг, банклар ва фирмаларнинг вакилларига, журналистларга ва техник мутахассисларга, ўқитувчилар ва студентларга, хуллас мамлакатларингизнинг Совет Иттифоқида яшаб, ишлаётган барча гражданларига муваффақиятлар ва шахсий бахт-саодат тилайман.

* * *

Дипломатия корпусининг оқсоқоли, Болгария Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Д. Жулев шу корпус номидан нутқ сўзлади.

Д. ЖУЛЕВ нутқи

КПСС Марказий Комитети Бош секретари муҳтарам Михаил Сергеевич Горбачев!

Менинг зиммамга тушган масъулиятли ва ёқимли вазифа — Сиз ниҳоятда банд бўлишингизга қарамай, Янги—1986 йил арафасида биз билан учрашишга вақт топганингиз учун Москвадаги Дипломатия ваколатхоналари раҳбарларининг миннатдорчилигини Сизга топшириш вазифасини бажараман.

Очиғини айтганда, биз, буюк мамлакатингизда давлатларимизнинг вакили бўлиш шарафига эга бўлган беш қитъа намояндалари шу учрашувни истаган ва кутган эдик. Истагимизга эришдик. Сиз бизларни СССР раҳбарлари иш олиб бораётган ички ва халқаро характердаги асосий проблемалар билан чуқур асослаб ўзингизга хос рўйи-ростлик билан таништирдингиз, бунинг учун биз миннатдорлик билдирамиз ва бу ҳақда мамлакатларимизни ўз вақтида хабардор қиламиз.

Муҳтарам ўртоқ Горбачев!

Биз СССРда фан-техника тараққиётини бутун чоралар билан авж олдириш асосида мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга қаратилган йўлни амалга ошириш учун олиб борилаётган жуда катта ишларни қизиқиш билан кузатиб, ўз кўзимиз билан кўриб турибмиз.

Сиз ҳам ҳар қандай давлатнинг ташқи сиёсати биринчи навбатда ички эҳтиёжларга боғлиқ эканлиги тўғрисида неча марталаб гапирган эдингиз. СССРда амалга оширилаётган тинч қурилиш, социал ва иқтисодий ривожланишнинг асосий йўналишларида белгиланган катта режалар совет халқига тинчлик зарурлигининг янги, ёрқин исботидир. Тинчликсевар ташқи сиёсат юритилаётганлигининг боиси ҳам мана шундаки, бусиз ана шу улуғвор тинчлик ички программасини бажариб бўлмайди.

Москвадаги дипломатия корпуси Сиз Бош секретарь сифатида шахсан ички ва халқаро проблемаларни ҳал қилишда зўр ғайрат-шижоат билан иштирок этаётганлигингизнинг шоҳидидир. Бу ҳол Сизни бепоён Советлар мамлакатидагина эмас, шу билан бирга бутун дунёда ҳам зўр иззат-ҳурмат ва обрў-эътиборга сазовор қилди.

Ядро ҳалокатининг муттасил ортиб бораётган хавф-хатари инсониятга таҳдид қилаётган мураккаб халқаро вазиятда ҳамма КПСС Марказий Комитети Бош секретари билан АҚШ президенти ўртасидаги учрашувни зўр умид билан кутди. Катта тафовутларга қарамай, умидбахш натижага эришилди. Бу натижа Женева руҳидаги амалий ишлар билан кенгайтирилиши мумкинлигига ҳаммамизнинг ишончимиз комил.

Ер сайёрамиз кичик, аммо у ундаги халқлар тинч ва бахтиёр яшашлари учун етарлича каттадир. Бунга катта ва кичик барча мамлакатларнинг куч-ғайратлари билангина эришиш мумкин.

Муҳтарам Михаил Сергеевич, Янги йил табрикларингиз учун миннатдорчилигимизни изҳор этар эканмиз, сиҳат-саломатлик, шахсий бахт-саодат ва ниҳоятда масъулиятли фаолиятингизда янги муваффақиятлар тилаб билдирган самимий истакларимизни қабул қилгайсиз. Совет халқига тинч меҳнат ва фаровонлик тилаймиз.

1986 йил халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамжиҳатлик йили бўлиб қолсин.

* * *

Дипломатия ваколатхоналари бошлиқларини қабул қилиш маросими дўстона вазиятда ўтди.

(ТАСС).

ИНСОН ВА ҚОНУН

ДОЛЗАРБ ВАЗИФА

Мамлакатимиз социал-иқтисодий тараққиётни тезлаштириш соҳасидаги вазифаларни ҳал этишда давлат ва жамоат ҳаётининг ҳуқуқий асосларини мустаҳкамлаш ҳам муҳим аҳамиятга эга. КПСС Марказий Комитетининг апрель (1985 йил) Пленуми социалистик жамият табиатига ёт бўлган салбий ҳолларни қаттиқ фош этиш ва таг-томири билан йўқотиш зарурлигини яна бир бор таъкидлади.

Давлатни бошқаришнинг муҳим бўғини ҳисобланган республика судлари ҳуқуқни сақлашга даъват этилган бошқа органлар билан ҳамкорликда бутун куч ва имкониятларини жиноятларга қарши курашга қаратмоқда. Ана шу мақсадда министрлик ва унга қарашли халқ депутатлари Советлари ижроия комитетларининг юстиция бўлимлари судлар устидан ташкилий раҳбарлик даражасини кўтаришга, уларни малакали ҳамда партия ва халққа содиқ кадрлар билан таъминлашга алоҳида эътибор бермоқда. Министрлик судлар ишини яхшилаш, судьялар ва халқ маслаҳатчиларининг сайловларини ташкил этиш, судларни текшириш, улар фаолиятидаги ибратли тажрибаларни кенг ёйиш бўйича тегишли тадбир ва чораларни ишлаб чиқиб, амалга оширмоқда. Республикамизда ўз сафларида 360 судьяни бирлаштирган 203 халқ суди, шунингдек, Қорақалпоғистон АССР Олий суди Тошкент шаҳар ва 12 та область судлари фаолият кўрсатмоқда.

Судлар ўз олдиларидаги вазифаларни амалга оширишда судьяларнинг мустақиллик принципига жиддий риоя этган тақдирдагина одил судловни амалга оширишга ёрдам бериши мумкин. Ўз зиммаларидаги масъулиятли вазифани ҳис этган кўпгина судьялар суд қарорларини чиқаришда яхши натижаларга эришиб, ҳукмларнинг барқарорлигини таъминламоқдалар. Улар сансалорликка йўл қўймасдан давлатга етказилган зарарни ундириб олишмоқда.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумидан сўнг кадрлар билан ишлашда ленинча услуб мустаҳкам қарор топмоқда. Суд органларида шу бугунги куннинг талабларига жавоб берадиган ҳалол, маънавий соф, малакали ходимлар сафи тобора ортмоқда.

Республика Юстиция министрлиги суд органларини тасодифий кишилардан тозалаш мобайнида ўз қарамоғидаги идоралар ва судлар жиноятларга қарши кураш ва ҳуқуқ-тартибот бузилишининг олдини олиш соҳасидаги ўз бурчларини тўла бажармаётганликлари, меҳнаткашларнинг асосли шикоятларини, айниқса, алимент ишлари бўйича аризаларни ҳал этишда сансалорликка йўл қўйганликлари ҳақидаги ҳақли эътирозларни тан олади.

Одил судловни амалга ошириш, ҳукмлар ва ҳал қилувчи қарорларнинг ҳақ-қонунийлигига эришиш мураккаб масалалардандир. Айрим судьялар, айниқса, бу соҳага янги ишга келган ёш кадрлар бу борада зарур билим, ҳаётий тажрибага эга эмаслар. Ана шунинг натижасида баъзи нуқсонлар келиб чиқади. Бундай хато ва камчиликлар самарали ишлашга халақит беради, шикоятлар келиб чиқишига сабаб бўлади. Фарғона шаҳар халқ судининг судьяси И. И. Эркабоев қонунларни қўпол равишда бузди, ишларни кўриб чиқиш муддатларига ҳам риоя этмади. Унга интизомий жазо берилгани ҳам таъсир қилмади. У ҳукм ва қарорлар ижросини суст назорат қилиб, сансалорликни давом эттирди. Урганч шаҳар халқ судининг судьяси Ш. Нурметов ҳам қонунни қўпол равишда бузиб, айбсиз гражданни жазолагани учун интизомий ва партиявий жазо олган эди. Шунга қарамасдан, у бундан тегишли хулоса чиқармасдан жиноят қилди. Бу судьялар сайловчиларнинг ўзларига билдирган юксак ишончларини оқламаганликлари учун муддатидан олдин вазифаларидан чақириб олиндилар.

Очиғини айтганда кадрлар масаласида ҳали кўп иш қилиниши керак. Бу ишда жойлардаги, меҳнат коллективларидаги партия ташкилотларига таянмоқ лозим. Худди ана шундай партия ташкилотлари ёрдамида Қорақалпоғистон АССР Беруний район халқ судининг раиси С. М. Абдуллаев ўз вазифасидан муддатидан олдин чақириб олинди. У порахўрлар ва чайқовчилар, давлат мол-мулкини талон-торож қилганларга асоссиз равишда енгил жазо чораларини кўрган. Пискент район халқ судининг раиси Х. Т. Сулаймонов ўз мансабидан фойдаланиб, ўзини катта тутганлиги, шахсиятпарастлиги, манманлиги учун вазифасидан бўшатилди. Улар тегишлича жазоландилар.

Текширишлар шуни кўрсатадики, айрим суд ходимлари жойларда келишувчилик қилиб, салоҳиятсизликлари орқасида ўз обрў-эътиборларини йўқотганлар. Меҳнатобод район халқ судининг раиси А. Қурбонов, Фарғона область судининг аъзоси И. Болтаевлар порахўрликлари учун тегишлича жазоландилар.

Гражданларга, корхона ва муассасаларга ҳуқуқий ёрдам кўрсатишда адвокатураларнинг роли катта. Шу боисдан ҳам министрлик адвокатларнинг профессионал маҳоратларини ошириш, адвокатураларни ўз ишини пухта биладиган малакали кадрлар билан таъминлашга катта эътибор бермоқда.

Адвокатлар коллегияси аъзоларининг кўпчилиги ўз бурчларини ҳалол ўтамоқдалар. Баъзан эса улар орасида юзакичиликка йўл қўяётганлар ҳам учраб турибди. Чунончи, Сурхондарё область Адвокатлар коллегияси президиуми раиси Х. Жумаев президиум коллегияси ва юридик консультацияга яхши раҳбарлик қилмади. Адвокатлар томонидан кўрсатилаётган ёрдам сифати пасайиб кетди. Гражданлардан кўпроқ хизмат ҳақи олиш ва бошқа тартибсизликлар авж олди. Назоратсизлик оқибатида айрим адвокатлар суд жараёнларида иштирок этишга юзаки тайёрланиб, принципсизликка йўл қўйдилар. Ревизия комиссияси ишламади. Министрлик кўрсатмасига мувофиқ адвокатлар коллегияси Х. Жумаевни раислик вазифасидан муддатидан олдин бўшатди.

Гражданларга ҳуқуқий ёрдам кўрсатишда давлат нотариал идораси ходимларига ҳам жиддий талаблар қўйилмоқда.

Навоий область ижрокоми юстиция бўлимининг нотариал идораларга раҳбарлиги соҳасидаги иш фаолияти министрлик коллегиясининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида муҳокама қилинганда бу соҳада ҳам жиддий камчиликлар борлиги кўрсатиб ўтилди. Нотариал идораларнинг иш вақти тўғрисидаги кўрсатма ҳам бажарилмаётир. Навоий шаҳар 1-нотариал идорасининг катта нотариуси А. Турдиқулов уй-жойларни сотиб олиш ва сотиш тўғрисидаги шартномаларни тасдиқлаётганда уй эгалари томонидан ўзбошимчалик билан қурилган уй-жой ва хўжалик-маиший қурилишларни ҳам ҳисобга киритган. Шахсий мулк ва мерос тўғрисидаги гувоҳномаларга эса айрим гражданлар ўз ҳолича томорқасига қўшиб олган ерларни ҳам киритишган. А. Турдиқулов эса ҳатто бошқа аҳоли пунктларида жойлашган уйларни сотиб олиш ва сотиш тўғрисидаги шартномаларни ҳам тасдиқлаган. Ана шундай қўпол хатоларга йўл қўйганлиги учун у ишдан бўшатилди. Чирчиқ шаҳар нотариуси А. Содиқова эса васиятномани тасдиқлашда васият қилувчига ва унинг қариндошларига қўпол муомалада бўлиб, ҳурматсизлик қилгани учун ўз вазифасидан четлатилди.

Хулоса қилиб шуни айтиш керакки, ишимизнинг натижаси кўп жиҳатдан кадрларга боғлиқ. Шу боисдан ҳам министрлик раҳбарлиги ва партия ташкилоти, КПСС Марказий Комитетининг кейинги Пленумлари қарорлари ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми кўрсатмаларига мувофиқ кадрлар составини қайта кўриб чиқди. Ўз вазифасини суиистеъмол қилган кўпгина масъул ходимлар ўз вазифасидан четлатилди. Амалдаги қонунларни судлар томонидан тўғри қўлланиш устидан назорат кучайтирилмоқда.

Яна бир нарсани алоҳида кўрсатиб ўтиш керакки, саноат ва қишлоқ хўжалигида ҳуқуқни тартибга солиш кенгайтирилмоқда. Бундан мақсад социалистик мулкни кўпайтириш ва уни сақлаш, шартнома мажбуриятларини бажариш, юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, меҳнат интизомини мустаҳкамлашга ёрдам кўрсатишдир.

Кейинги пайтда давлатга етказилган зарарни ўз вақтида тўла ундириб олишга катта эътибор берилмоқда. Лекин бу масалани ҳал этишда баъзи хўжалик раҳбарлари давлат ва партиявий манфаатлар нуқтаи назаридан ёндашмаётирлар. Етарли ҳуқуқ маданиятига эга бўлмаган айрим раҳбарлар келишувчилик қилиб хўжасизлик туфайли юз берган исрофгарчилик, талон-торожларга лоқайд муносабатда бўлишяпти.

Масалан, республика Автомобиль транспорти министрлиги ситемасида яқинда ўтказилган текширишлар пайтида ёнилғи-мойлаш материалларини кўп исроф қилиб, юк ташишда бажарилмаган ишларни қўшиб ёзиб, автотранспортдан ўз манфаати йўлида фойдаланганлик орқасида келтирилган зарарнинг ўрнини қоплашда қўпол тартибсизликлар борлиги аниқланди. Бу камчиликларни зудлик билан тугатиш учун министрлик раҳбарлигига кўрсатма берилди. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлиги ва «Ўзбекбирлашув» правлениесига ҳам халқ мулкини талон-торож қилишга имкон берувчи сабаб ва шароитларни тугатиш ҳақида тегишли тавсиянома юборилди.

Ҳуқуқ-тартиботни сақлаш органлари агросаноат комплексида ҳуқуқ билимларини кенг пропаганда қилишга алоҳида эътибор беряпти. Бусиз Озиқ-овқат программасини муваффақиятли бажариш қийин.

Судлар, юстиция органлари ва муассасаларининг ичкиликбозликка қарши кураш борасидаги фаолияти тобора жонланмоқда. Судлов жараёнида алкоголли ичимликларни ҳаддан ташқари истеъмол қилиш ҳолларига принципиал баҳо берилмоқда. Ичкиликбозликни келтириб чиқарадиган сабабларнинг олдини олиш устидан назорат тобора кучаймоқда. Бошқа ҳуқуқ-тартиботни сақлаш органлари билан ҳамкорликда олиб бориладиган ишларни координациялаш такомиллаштирилмоқда.

Партия ва ҳукуматимиз ўн иккинчи беш йилликнинг охиригача халқ хўжалигининг барча соҳаларида хизмат қилувчи кўпчилик ходимлар ҳуқуқ билимлари асосларини эгаллашлари вазифасини қўймоқда.

КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил октябрь Пленуми маъқуллаган «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари» лойиҳасида белгиланган марраларга зўр ғайрат ва унумли меҳнат қилиш орқалигина эришиш мумкин. Бунинг учун уюшқоқлик, тартиб ва интизомни бутун чоралар билан мустаҳкамлаш зарур. Барча участкаларда интизомни кучайтириш ва топширилган иш учун масъулиятни ошириш лозим.

Шуни ишонч билан айтиш мумкинки, Юстиция министрлиги ходимлари Асосий йўналишлар лойиҳасида кўзда тутилган, КПСС Марказий Комитетининг шу йил октябрь Пленумида таъкидлаб ўтилган вазифаларни амалга ошириш учун бутун куч ва имкониятларни ишга соладилар.

Б. ОЛИМЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР юстиция министри.

ПЕРУЛИК МЕҲМОНЛАР

Лотин Америкаси халқлари билан бирдамлик совет комитетининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турган Перу Республикаси Ҳукмрон халқ партияси — АПРА делегацияси Ўзбекистонга келди. Делегация составида шу партиядан сайланган сенатор Ларко Кокс, партиянинг хотин-қизлар ҳаракати ва халқаро туризм масалалари бўйича маслаҳатчиси Эухения Сесарего бор.

27 декабрь куни Перу делегациясини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов қабул қилди.

Делегация республикамизда бўлган вақтида В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини ва Ўзбекистон ССР Халқ хўжалиги ютуқлари виставкасини бориб кўради, Тошкент область касаба союзлари Советининг фаолияти билан танишади, Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозига сафар қилади, Ўзбекистон пойтахтининг диққатга сазовор жойларини кўздан кечиради.

(ЎзТАГ).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармони

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ РЕСПУБЛИКА ПИОНЕРЛАР ВА МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИ САРОЙИНИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги самарали фаолияти учун ва ташкил этилган кунига 50 йил тўлиши муносабати билан В. И. Ленин номидаги Республика пионерлар ва мактаб ўқувчилари саройи Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
О. САЛИМОВ.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Л. БЕКҚУЛБЕКОВА.

Тошкент шаҳри. 1985 йил 27 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги хизматлари учун В. И. Ленин номидаги Республика пионерлар ва мактаб ўқувчилари саройининг директори ўртоқ Ольга Жалоловна **Иброҳимова**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган ўқитувчи» фахрий унвони берди.

Ёш авлодни тарбиялаш соҳасида кўп йил самарали ишлаганликлари учун В. И. Ленин номидаги Республика пионерлар ва мактаб ўқувчилари саройи ходимларидан бир группаси Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республика музика санъати соҳасида мутахассислар тайёрлаш ва уларни коммунистик руҳда тарбиялашдаги хизматлари учун М. Ашрафий номли Тошкент давлат консерваторияси кафедрасининг мудири ўртоқ Анвар Ҳакимович **Ливиев**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

АГРОСАНОАТ КОМПЛЕКСИ УЧУН КАДРЛАР МАСКАНИ

Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтига 50 йил тўлди. 27 декабрь куни бўлиб ўтган тантанали йиғилишда олий ўқув юртининг студентлари ва ўқитувчилари билан бирга шу олий мактабни ўтган йилларда битириб чиққан, ҳозир лойиҳалаш институтлари ва конструкторлик бюроларида, сув хўжалиги объектларида, колхоз ва совхозларда, агросаноат комплексининг бошқа бўғинларида ишлаётган кишилар қатнашдилар.

Жаҳондаги кўпгина мамлакатларнинг 1700 дан ортиқ йигит ва қизи Ўзбекистон пойтахтида инженер-ирригатор ҳамда механизатор дипломини олди. Институт ўзи ташкил этилган йиллар мобайнида жами 35 минг нафар инженер-механик, гидротехник, ер тузувчи, энергетик, иқтисодчи тайёрлади. Уни битириб чиққан талайгина кишилар ўзларининг фидокорона меҳнати ва ижоди билан институт тарихига кўпгина шонли саҳифалар ёзишди, фан ва техникани ривожлантиришга, илм-фан ютуқларини практикага кенг жорий этишга муносиб ҳисса қўшишди.

Ҳозир институтда 16 мингдан зиёд студент, шу жумладан Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги 34 та социалистик ҳамда ривожланаётган мамлакатлардан келган 480 киши таълим олмоқда. Бу ерда чет эл гражданлари учун махсус тайёрлов факультети ташкил қилинган бўлиб, улар сўнгра шу олий ўқув юртида ва мамлакатнинг бошқа олий мактабларида ўқишни давом эттирадилар.

Институт 110 минг квадрат метр майдондаги 27 та корпусга жойлашган замонавий ўқув ва илмий-экспериментал базаларга, ўқув хўжаликларига эга. Лабораториялар Ватанимизнинг ва чет элларнинг энг янги ускуналари билан жиҳозланган, институтнинг Қарши, Янгиер, Урганчдаги филиаллари унинг ўзига хос «йўлдошлари» бўлиб қолди.

Йиғилиш қатнашчилари мамлакатнинг агросаноат комплекси учун мутахассислар тайёрлаш тўғрисида тинимсиз ғамхўрлик қилаётганликлари учун Коммунистик партия билан Совет ҳукуматига қизғин миннатдорчилик изҳор этдилар ва таълим-тарбия жараёнини янада такомиллаштириш, тадқиқотлар даражасини ошириш, илм-фан ютуқларини амалиётга жорий этиш учун бутун кучимизни сарфлаймиз, деб ваъда бердилар.

Йиғилишда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг раиси И. Х. Жўрабеков нутқ сўзлади.

(ЎзТАГ).

АТЕИСТИК ПРОПАГАНДАНИ ЯНГИ БОСҚИЧГА КЎТАРАЙЛИК

Ўзбекистон Журналистлар союзи 27 декабрь куни ўтказган семинар матбуот, телевидение ва радиоэшиттиришларда атеистик пропагандани такомиллаштириш вазифаларига бағишланди. Семинар ишида оммавий ахборот воситалари ходимлари билан бирга олимлар ва ёзувчилар ҳам қатнашдилар. Меҳнаткашларни атеистик руҳда тарбиялашнинг форма ва усулларини янада яхшилаш тадбирлари муҳокама қилинди. Ўтмиш сарқитларига, айниқса, ёшлар ўртасида ана шундай сарқитларга қарши курашни кучайтириш зарурлиги, янги совет урф-одатлари ва маросимларини кенг жорий этиш кераклиги таъкидлаб ўтилди. (ЎзТАГ).

ВОҚЕА АРАФАСИДА

СИРДАРЁДА ЯНГИ КЎПРИК

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МУХБИРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

Сирдарё устидаги кўприк асримиз бошида бунёд этилган эди. Кейинги йилларда дарёнинг икки томонида поездлар бот-бот тўхтаб қолар, бу эса ҳаракат графигига таъсир кўрсатарди, албатта. Ўрта Осиё темир йўл бошқармаси дарё устига янги, замонавий кўприк қуриш ишларини жадаллаштиришни таклиф қилди.

Шу таклифга биноан кўприксозлар ишни мумкин қадар қисқа вақтда бажариш тадбирларини кўрдилар. «Средазтрансстрой», «7-Мостострой» трестлари ва бошқа пудратчи ташкилотлар имкониятлардан кенгроқ фойдаланиш, янги резервларни ҳаракатга келтириш туфайли кўприк қурилишини тезлаштиришга муваффақ бўлдилар. 21 декабрь куни металл конструкцияларнинг сўнггиси объектга етказиб берилди.

Тошкентдаги 13-кўприк қурилиши отрядининг А. Подгорнов бошлиқ монтажчилари сўнгги пролетни йиғиб бўлдилар. Уларга Сирдарёдаги 67-кўприк қурилиши отрядининг Б. Голиков раҳбарлигидаги бригадаси яқиндан ёрдам берди. «Средазтрансстрой» ва «Средазстроймеханизация» трестларининг бригадалари ишни тезлаштириш имкониятларидан ўринли фойдаландилар. Баҳамжиҳатлик билан ишлаш съездолди мажбуриятлари шараф билан бажарилишига ёрдам берди. Кўприк аввал белгиланганидан бир йил олдин қуриб тамомланди. 29 декабрь куни Сирдарё устидаги янги кўприкдан поездлар қатнави бошланади. Бу эса Ўрта Осиё темир йўлини реконструкция қилиш борасидаги ишларнинг яна ҳам жадаллаштирилишига имкон беради.

ФАН ЮТУҚЛАРИ—ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Фан ютуқларини амалиётга жорий этиш йўлидаги ҳамма тўсиқларни қатъият билан бартараф қилиш, партиянинг иқтисодий сиёсатини активлик билан амалга ошириш, хўжалик юритишнинг илғор формаларини тарғиб этиш — КПСС Марказий Комитетининг 1985 йил апрель ва октябрь Пленумлари қарорларида, мамлакатни ривожлантиришнинг Асосий йўналишлари лойиҳасида ўртага қўйилган вазифаларни бажариш масалалари Ўзбекистон илмий-техника жамиятлари республика советининг пленумида муҳокама қилинди. Пленум 27 декабрь куни Тошкентда бўлиб ўтди.

Пленум қатнашчилари илмий техника жамиятларининг фан-техника тараққиётини жадаллаштириш соҳасидаги вазифаларини муҳокама қилдилар, советнинг 1986 йилги тематик иш планини тасдиқладилар.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

ЯДРО СИНОВЛАРИ ТЎХТАТИЛСИН

ПРАГА

СССРнинг ядро портлатишларини 1986 йил 1 январга қадар ўз ихтиёри билан тўхтатиш ҳақидаги муҳим ташаббуси ҳамда Қўшма Штатлар бу ташаббусга қўшилган тақдирда синовларни тўхтатиб туриш муддатини узайтиришга тайёрлиги Ер юзидаги барча тинчликсевар кучлар томонидан кенг қўллаб-қувватланмоқда, дейилади Халқаро журналистлар ташкилотининг бу ерда тарқатилган баёнотида. Унда Вашингтон турли баҳоналар билан совет ташаббусига қўшилишдан бош тортаётганлиги ва ядро синовини давом эттираётганлиги таъкидланади. Ташкилот дунёдаги барча журналистларни Совет Иттифоқи ташаббусига АҚШ маъмурияти амалий жавоб қайтаришига эришиш мақсадида куч-ғайратларни активлаштиришга чақирди.

НЬЮ-ЙОРК

Совет Иттифоқи ҳар қандай ядро синовларини ўз ихтиёри билан тўхтатиб ҳамда Қўшма Штатлар шундай қилган тақдирда синовларни тўхтатиш муддатларини узайтиришга тайёр эканлигини билдириб, чинакамига холис ният билан иш тутди, деди Америка — Совет дўстлиги миллий кенгашининг ижрочи директори Алан Томсон. Ядро синовлари тўхтатилиши учун совет томони ядро синовларини текширишнинг халқаро системасидан фойдаланиш ғоясини қўллаб-қувватлади, деди, у. Қўшма Штатлар ҳукмрон доиралари бу масала юзасидан бир битимга келишда халқаро контрол проблемаси ҳал этилмаганлигини қайсарлик билан баҳона қилиб келган эдилар, мана энди улар ўзлари тўқиб чиқарган «далил-исбот»дан маҳрум бўлиб қолдилар, деб уқтирди Томсон. Шунга қарамай Рейган маъмурияти АҚШ ядро потенциалининг «самарадорлиги ва пухталигини сақлаш»ни мақсад қилиб олиб, ядро синовларини давом эттиришни талаб қилмоқда.

ЛИССАБОН

Таниқли португал ёзувчиси ва публицисти Мариу Вентура олий даражадаги Совет—Америка учрашувини тугаб бораётган йилдаги энг муҳим халқаро воқеа, деб атади. Женевадаги музокаралар, деди у ТАСС мухбирига, халқаро иқлимга жиддий ижобий таъсир ўтказади. Вентура тинчликни ҳимоя қилиш учун, Вашингтондаги сиёсий «қузғунлар» қаршилигига қарамай Женева учрашувида эришилган ижобий якунларни амалда рўёбга чиқариш учун курашни кучайтириш зарурлигини таъкидлади.

ТОКИО

«Ядро қуроли тақиқлансин», «Урушга йўл қўймаймиз!» — ана шундай шиорлар остида Япониянинг Кобе шаҳрида урушга қарши оммавий намойиш бўлиб ўтди. Мингдан зиёд ишчилар ва турли демократик ташкилотларнинг намояндалари «Кобедаги тинчлик порти» сақланиб қолиши учун курашни давом эттиришга қатъий қарор қилганликларини билдирдилар. Маълумки, маҳаллий тинчлик тарафдорларининг куч-ғайрати натижасида ичида ядро қуроли йўқлигини тасдиқловчи ёзма тилхатсиз Америка ҳарбий кемаларининг ана шу портга кириши тўла тақиқлаб қўйилган.

(ТАСС).

ҲИНДИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ

ДЕҲЛИ. ТАСС мухбири Л. Котов хабар қилади: Ҳинд халқи, республиканинг кўп миллионли ишчилар синфи ва меҳнаткаш деҳқонлари Ҳиндистон Коммунистик партияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини тантанали нишонламоқда. Бутун мамлакатда ҳинд коммунистлари партиясининг тарихидаги шу шонли санага бағишланган митинг ва йиғилишлар ўтказилмоқда. Бу партия меҳнаткашларнинг манфаатлари ва ҳуқуқлари учун, Ҳиндистоннинг суверенитети ва территориал бутунлигини, Совет Иттифоқи ҳамда бошқа социалистик мамлакатлар билан дўстлик ва ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун курашга етакчилик қилмоқда.

Деҳлидаги энг катта заллардан бири — «Пъярелал Бҳаван» залида очилган фотовиставка Ҳиндистон Коммунистик партияси ташкил этилгандан буён олтмиш йил ичида босиб ўтган шонли йўлга бағишланган.

Виставкага қўйилган фотоҳужжатлар Ҳиндистонда ишчилар ҳаракати тарихи билан таништиради, Канпурдаги конференция тўғрисида ҳикоя қилади. 1925 йил декабрининг охирларида Канпурда мамлакат Коммунистик партиясини ташкил этиш тўғрисида қарор қабул қилинган эди. Экспозициянинг анчагина қисми ҲКПнинг Ҳиндистон мустақил ривожланиш йилларидаги фаолиятига, республикада чуқур социал-иқтисодий ўзгартишларни амалга оширишдан иборат тарихий вазифани ҳал этишда ҳинд коммунистларининг иштирокига бағишланган.

Ҳиндистон Компартияси Миллий кенгашининг секретари Н. К. Кришнан виставканинг очилишида сўзга чиқиб, Ҳиндистон Компартияси республикадаги энг нуфузли сиёсий куч сифатида эътироф этилганлигини таъкидлади. Компартия пролетар интернационализми принципларини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб, жаҳонда коммунистик ва ишчилар ҳаракатини мустаҳкамлашга сезиларли ҳисса қўшмоқда, уруш оловини ёқувчи империалистларнинг режаларига қарши, мустамлакачилик сарқитлари батамом тугатилиши учун, ривожланаётган ёш давлатларнинг мустақиллигини ҳимоя қилиб актив курашиб келмоқда.

Ҳиндистон коммунистлари мураккаб халқаро вазиятда Вашингтон маъмуриятининг қуролланиш пойгасини кучайтириш, бу пойгани космик фазога ёйиш режаларига қарши барча тинчликсевар кучлар ҳаракатида фаол қатнашишни ўзларининг бош вазифаси, деб ҳисобламоқдалар, деди нотиқ. Қуролланиш пойгасининг космик фазога ёйилиши планетада хавфсизликка жиддий таҳдид солмоқда. Бутун ҳинд халқи каби коммунистлар ҳам Совет Иттифоқининг тинчлик ташаббусларини тўла-тўкис қўллаб-қувватламоқдалар.

Ҳиндистон Коммунистик партияси, деб таъкидлади Н. К. Кришнан, уруш хавфига қарши, суверен давлатларнинг территорияларидаги барча чет эл базалари тугатилиши учун, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун муштарак курашда КПСС билан, бошқа қардош коммунистик ва ишчи партиялар билан алоқаларни мустаҳкамлаш йўлида муттасил ҳаракат қилиб келмоқда.

ПУШТУН ҚАБИЛАЛАРИНИНГ КУРАШИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

КОБУЛ (ТАСС). Бахтар агентлигининг хабар беришига қараганда, Покистон территориясидаги Шимолий Вазиристон районида Вазири қабиласига мансуб турихейл ва спинвам уруғ жамоатларининг жирғаси (кенгаши) бўлиб ўтди. Жирға қатнашчилари чегарадаги қабилаларнинг Кобул шаҳрида бўлиб ўтган олий кенгаши қарорларини маъқулладилар.

Қабул қилинган қарорда Вазиристондаги шу пуштун қабилалари Афғонистон Демократик Республикасининг ҳукумати билан биргаликда умумий душман — аксилинқилобчиларга қарши аёвсиз кураш олиб боришга қатъий аҳд этганликлари ҳақида гапирилади. Жирға қатнашчилари Исломобод режимидан пуштун қабилаларининг озодлик ва мустақилликка бўлган тарихий ҳуқуқларини тан олишни ва ҳурмат қилишни, Хайбар уездидан қўшинларни зудлик билан ва батамом олиб чиқиб кетишни талаб қилдилар.

Бахтар агентлигининг таъкидлашича, Афғон аксилинқилобчи муртадларни Покистон заминидан чиқариб юборишни талаб қилаётган қабилаларни «тинчлантирмоқ» учун Покистоннинг ҳарбий маъмурлари Хайбар довони районига танклар, бронетранспортерлар, вертолетлар ва бошқа жанговар техникани юборганлар. Маъмурлар африди ва шинвари қабилаларидан Афғонистон Демократик Республикасининг ички ишларига Покистоннинг аралашувига қарши чиқаётган қабила йўлбошчиларини топширишни қатъий талаб қилмоқдалар.

Пуштунларга қарши қаратилган «тинчлантириш тадбирлари» қонли жангга айланиб кетди. Жаллодлар билан тенг бўлмаган тўқнашувларда пуштун ватанпарварлари ҳалок бўлмоқдалар. Уларнинг зўравонлик ва қонунсизликка қарши адолатли курашини бошқа қабилалар ҳам қўллаб-қувватламоқдалар. Покистон ҳарбийлари бир неча қишлоқларини вайрон қилган Жамруд шаҳри атрофидан кейинги кунларда ташвишли хабарлар келиб турибди. Бир неча ўн нафар тинч аҳоли, шу жумладан аёллар ва болалар қатл этилган. Африди қабиласига мансуб 50 га яқин киши асир олиниб, қийноқларга солинган.

Камдака ва Шинпокх аҳоли пунктларида ҳам фожиали воқеалар содир бўлди. Америка маслаҳатчилари бевосита таълим берган уч душман тўдаси аҳолини зир титратмоқда. Пешовар шаҳрида шоша-пиша яна бешта ана шундай «кўнгилли отряд» тузилмоқдаки, Исломобод уни мунтазам қўшинлар ҳаракати мушкул бўлган районларда урушга солмоқчи.

Қабилалар яшаётган районларда Покистон режими ўтказаётган жинояткорона қилмишларни Америка маъмурияти қўллаб-қувватлаётганлиги аёндир, деб таъкидлайди Бахтар агентлиги. Америка Қўшма Штатлари пуштун қабилалари яшайдиган районлар афғон аксилинқилобчиларининг АДР тупроғига суқилиб киришлари учун жиддий тўсиқ бўлишини истамаётганлиги ҳеч кимга сир эмас. Афғон халқининг революцион зафарларига путур етказишга уринаётган Вашингтон аксилинқилобчи муртадлардан босмачи тўдаларни тайёрлашни давом эттирмоқда. Сўнгги етти йил ичида АҚШ босмачи тўдаларни қуроллантириш учун бир ярим миллиард доллардан ортиқ маблағ сарфлади. Америка маъмуриятининг ана шу йўли ўзгараётгани йўқ, давлат департаментининг сўнгги ҳисоботи ҳам ана шундан далолат бермоқда, деб таъкидлайди Бахтар агентлиги. Сўзда Афғонистон атрофидаги вазиятни бартараф этиш тарафдори бўлиб чиқаётган АҚШ амалда ана шу йўлга ғов солмоқда. Ана шу йўлни амалга ошираётган АҚШ, деб таъкидлайди агентлик, Покистон ҳарбий режимига ҳам кўмак бермоқда. Покистон территорияси мустақил Афғонистонга қарши агрессиянинг асосий майдонига айланган.

ОҚ УЙ ОЛДИДА НАМОЙИШ

ВАШИНГТОН. **ТАСС мухбири Н. Орехов хабар беради:** Америка пойтахтининг қоқ марказида, Оқ уй олдида АҚШ жамоатчилик ташкилотлари уюшмаси вакилларининг намойиши бўлди. Улар ядро синовлари батамом тақиқланишини талаб қилмоқдалар.

Урушга қарши кураш активлари норозилик намойишига «Ядро портлатишлари дарҳол тўхтатилсин!», «СССР барча ядро синовларини тўхтатди — АҚШ нега шундай қилишни истамаяпти?» деган сўзлар ёзилган плакатларни кўтариб чиқдилар. Улар йўловчиларга варақалар тарқатдилар. Варақаларда Совет Иттифоқи шу йилнинг августидаёқ ўз ихтиёри билан ҳар қандай ядро портлатишларини тўхтатганлиги ва АҚШни ўзидан намуна олишга даъват этганлиги эслатиб ўтилади. Қўшма Штатлар шу вақтгача олти марта ядро қуролини синаб кўрди.

«Биз ҳукумат совет таклифига ижобий жавоб қайтаришини талаб қилиш учун мамлакатнинг турли штатларидан Вашингтонга келдик, — деди ТАСС мухбирига намойиш ташаббускорларидан бири, Вашингтон тинчлик маркази ташкилотининг вакили Дэвид Мартинес. — Шу кунларда бизнинг уюшмамиз Оқ уй олдида бир неча бор норозилик намойиши ўтказиш ниятидадир. Биз қуролланиш пойгасини тўхтатиш йўлида реал қадам қўйиш имкониятини қўлдан бой бермаслигимиз зарур».

«Оқ уй Совет Иттифоқига нисбатан ишончсизлик уруғини сочишга уринмоқда, — деди намойиш қатнашчиси, сан-францисколик рассом Маржи Шиник хоним. — СССР ҳақиқатан ҳам ўз синовларини тўхтатганлиги ҳаммага яхши маълум-ку, ахир. Ядро қуроллари синовларини тўхтатиш ядро хавфини камайтириш сари ҳаракатнинг муқаддимаси бўлиб хизмат қилиши мумкин».

Партиянинг съездолди ҳужжатларини муҳокама қиламиз

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ШАРАФИГА

КПССНИНГ ИҚТИСОДИЙ СТРАТЕГИЯСИ

Мамлакатимиз ўз тарихий тараққиётида муҳим даврни бошидан кечирмоқда. Бепоён диёримизнинг барча меҳнат коллективларида КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун катта тайёргарлик кўрилмоқда. Бу тайёргарлик ишларига Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янги таҳрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгартишлар билан КПСС Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳалари алоҳида куч-ғайрат ва илҳом бағишламоқда. Совет кишилари партиямизнинг мамлакатни социал-иқтисодий жиҳатдан ривожлантиришнинг стратегик йўлини амалий иш билан фаол қўллаб-қувватламоқдалар.

Яқинда редакциямизда Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Экономика институтининг бир гуруҳ етакчи олимлари иштирокида давра суҳбати бўлиб ўтди. Суҳбат давомида улар бу ҳужжатларнинг республикамиз истиқболи учун аҳамиятининг ўзига хос томонларини шарҳлаб бердилар. Партия ҳужжатларига ўз муносабатларини билдириб, тегишли тузатишлар киритиш истагини билдирдилар. Қуйида ана шу суҳбат мазмунини баён этамиз.

Суратда: давра суҳбати иштирокчилари.

В. Молгачев фотоси.

НАЗАРИЯ ВА ИШ БИРЛИГИ

САВОЛ: Социалистик жамиятнинг ҳозирги ривожланиш босқичлари хусусида Программа лойиҳасидаги фикрлар тўғрисида нима дейсиз?

И. БЛИНДЕР,
иқтисод фанлари доктори, профессор:

— Партиямизнинг учала съездолди ҳужжати назарий жиҳатдан янада бойитилган. Масалан, социалистик жамиятни олайлик. Бу жамиятнинг ривожланиш босқичлари хусусида Программа лойиҳасида асосан қуриб бўлинган социализм, тўла ва узил-кесил ғалаба қозонган социализм, дейилади. Охирги босқич эса ривожланган социализм деб таърифланган. Буларнинг ҳаммаси социализмни планли равишда ва ҳар томонлама ривожлантириб бориш — бу социализм бутун фазасининг вазифаси, ҳозирги даврнинг программ вазифаси — ривожланган социализмни планли равишда ва ҳар томонлама такомиллаштиришдан иборат, деган хулоса чиқариш имконини беради.

Ривожланган социализм статистик эмас, балки, динамик системадир. Унинг ўтмиши — тўла ва узил-кесил ғалаба қозонган социализм, келажаги коммунизм, ҳозирги босқич эса — социализмнинг такомиллаштирилишидир.

Шу жиҳатдан олганда, бизнинг фикримизча, КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасига янада аниқлик киритиш лозим бўлади.

Асосий йўналишлар лойиҳасида ҳам «Ривожланган социализмни такомиллаштириш проблемаларини тадқиқ этиш кучайтирилсин» деган вазифа қўйилган. Шундай экан, Программа лойиҳасига тегишли тузатиш киритилмаса, совет жамиятининг ҳозирги босқичи нима учун бу муҳим ҳужжатларнинг бирида коммунистик формация фазаси, иккинчисида — социалистик ривожланиш фазаси босқичи сифатида характерланади, деган савол туғилади.

Масаланинг иккинчи томони: социализмни планли равишда ва ҳар томонлама ривожлантириш, аввало, унинг моддий-техника базасини ривожлантириш ва такомиллаштиришни, айни вақтда коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтиришни назарда тутади. Бу узоқ давом этадиган кўп босқичли жараёндир.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида жамиятнинг моддий-техника базасини тубдан янгилаш вазифаси қўйилган. Чунки, совет жамиятининг янги моддий-техника базасини вужудга келтириш коммунизмнинг моддий-техника базасини қуриш ишида муҳим қадамдир. Бу жиҳатларни янги таҳрирдаги Программа лойиҳасида акс эттириш учун жамиятнинг «моддий-техника базасини фан-техника революцияси ютуқлари негизида тубдан янгилаш» керак, деган жойини қуйидагича ифодалашни таклиф этаман: **«Халқ хўжалиги фан-техника жиҳатидан янгилансин ва шу асосда жамият моддий-техника базаси қайтадан қурилсин. Бу коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтиришнинг муҳим марраси бўлади».**

САВОЛ: — Ўрта Осиё, жумладан, Ўзбекистон мамлакатимизнинг социалистик жамият тараққиёти йўлидан ривожланиб бораётган йирик иқтисодий районларидан бири. Республикамизнинг меҳнат ва табиий ресурсларидан оқилона, самарали фойдаланиш йўлларини, кичик шаҳарлар, шаҳар типидаги посёлкалар ва қишлоқ район марказларини социал-иқтисодий жиҳатдан ривожлантириш аҳамиятини КПССнинг съездолди ҳужжатлари асосида қандай шарҳлаш мумкин?

Ш. ЗОКИРОВ,
иқтисод фанлари доктори, профессор:

— Республикамиз Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон Совет Социалистик Республикалари билан бирга Ўрта Осиё иқтисодий районини ташкил этади. Уларнинг ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш вазифасини шу республикаларга хос бўлган умумий регионал хусусиятларни ҳисобга олган ҳолда ҳал қилиш, Асосий йўналишлар лойиҳасида айтилганидек, мамлакат Шарқий районларининг ишлаб чиқариш потенциалини кўпайтиришни жадаллаштириш ва табиий ресурсларни ўзлаштириш билан боғлиқ. Гап шундаки, **умумдавлат манфаатлари меҳнатга лаёқатли барча меҳнаткашларни ижтимоий ишлаб чиқаришга жалб этишни, табиий ва хом ашё ресурсларидан мумкин қадар кўпроқ фойдаланишни тақозо этади. Шу муносабат билан республикада машина-механизмлар зиммасига юклатилган сермеҳнат тармоқларни ривожлантириш, айниқса зарур. Бу ўринда электротехника, электроника, приборсозлик, машинасозлик, рангли металлургия, енгил ва озиқ-овқат саноати назарда тутилади.** Бу тармоқларни ривожлантириш республикада фан-техника тараққиётини тезлаштиришга, хўжаликларни комплекс ривожлантиришга, ишлаб чиқариш воситалари ва истеъмол буюмларига умумиттифоқ ва мазкур республикаларнинг эҳтиёжларини қондиришга ёрдам беради. Шунинг учун Ўзбекистон, Ўрта Осиёнинг бошқа республикаларида машинасозлик ва электротехника, тоғ-кон саноати билан бирга рангли металлургия, тўқимачилик, мева-сабзавотни қайта ишловчи тармоқларнинг умумиттифоқ базаларини вужудга келтириш мақсадга мувофиқдир. Бунга ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаштириш учун тобора кўп машина ва механизмларни талаб қилувчи жуда катта майдондаги ерларни ўзлаштириш, ирригация ва мелиорацияни ривожлантириш, тобора кўпайиб бораётган меҳнат ресурсларининг мавжудлиги каби омиллар қулай шароит яратади.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида бундай дейилган: «Кичик, ўртача шаҳарлар ва ишчи посёлкаларида йирик қорхоналар билан кооперация асосида маҳсулот тайёрлаш, қишлоқ хўжалик хом ашёси ва маҳаллий хом ашёни қайта ишлаш, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш билан боғлиқ бўлган ихтисослаштирилган ишлаб чиқаришларни жойлаштириб, уларнинг имкониятларидан янада тўлароқ фойдаланмоқ зарур».

Шуни айтиш кераки, Ўзбекистондаги катта шаҳарлар аҳолисининг кўплиги бу жойларда саноат ишлаб чиқариши кўп даражада тўпланганлиги билан боғлиқдир. Саноат ишлаб чиқаришининг 82 процентига яқини катта ва ўртача шаҳарларга тўғри келгани ҳолда кичик шаҳарларда атиги 18 процентни ташкил этади. Кичик шаҳарларни саноат жиҳатидан ривожлантириш проблемасининг социал-иқтисодий жиҳати ижтимоий ишлаб чиқаришда банд бўлмаган меҳнатга қобилиятли аҳоли резервларининг анча катта эканлиги билан изоҳланади. Шу сабабга кўра, кичик шаҳарларда турли хил сермеҳнат тармоқларни вужудга келтириш лозим. Ҳозирги вақтда эса кичик шаҳарларнинг кўпида иқтисодий база суст, саноатда меҳнат сарфлаш доираси чекланган. Мавжуд саноат корхоналари эса фақат қишлоқ хўжалиги хом ашёсини дастлабки қайта ишлаш даражасида кичикдир. Шунинг учун **кичик шаҳарнинг индустрия комплексини мақсадга мувофиқ равишда тўлдирувчи ёки катта шаҳарлардаги корхоналарнинг филиаллари тарзида айрим ихтисослаштирилган цехлар шаклида мавжуд бўлган ва технологик жиҳатдан боғланган корхоналарни жойлаштириш мақсадга мувофиқдир. Янги саноат қурилиши эса иқтисодий жиҳатдан ўзини оқлайдиган, қуввати унчалик катта бўлмаган, лекин уларни эксплуатация қилиш учун меҳнат ресурслари гарантияланган корхоналардан иборат бўлмоғи лозим.** Кичик шаҳарларни саноат жиҳатидан ривожлантиришнинг бу йўли бир йўла катта капитал маблағ сарфлашни талаб қилмайди ва айни пайтда бу шаҳарларни комплекс ривожлантириш асосида иқтисодий жиҳатдан юксалтиришни таъминлайди.

Т. НУРУЛЛАЕВ:
иқтисод фанлари кандидати:

— Юқорида бир-бири билан ўзаро боғлиқ бўлган тармоқларни ривожлантириш ҳақида гапирилди. Мен шу тармоқларни планлаштиришни такомиллаштириш хусусидаги фикрларимни билдирмоқчиман.

Маълумки, планлаштириш ва бошқарув самарадорлигини оширишнинг катта резервларидан бири ўзаро боғлиқ тармоқларнинг кўп соҳали комплексларини ривожлантиришнинг махсус программаларини ишлаб чиқишдан иборат. Шунинг учун ҳам директив ҳужжатларда, масалан, ёқилғи-энергетика ва агросаноат комплекслари самарадорлигини ошириш зарурлиги алоҳида таъкидланган. Шунингдек, Асосий йўналишлар лойиҳасида: «Бир-бири билан ўзаро боғлиқ тармоқларни планлаштириш даражаси оширилсин» деб кўрсатилган. Бинобарин, ҳозир айтилган фикрларни назарда тутиб, Программа ва Асосий йўналишлар лойиҳаларининг тегишли жойларига қуйидаги таклифларни киритишни истардим.

КПСС Программаси лойиҳасининг «Социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини, бошқарув системасини ва хўжалик юритиш методларини такомиллаштириш» бўлимидаги планлаштириш ҳақидаги бўлинманинг сўнгги жумласини қуйидагича ифодалаш мумкин: **«Иқтисодий ва социал вазифаларни комплекс ҳал қилиш, узоқ муддатли, беш йиллик ва йиллик планларни, айрим тармоқларнинг планларини, уларнинг бир-бири билан ўзаро боғлиқ комплексларини ва умуман халқ хўжалиги планларини бир-бири билан органик уйғунлаштириш, план интизомини мустаҳкамлаш, умумдавлат манфаатларини биринчи ўринга қўйишни таъминлаш, тор идоравий ва маҳаллийчилик, бюрократизм ва волюнтаризмнинг ҳар қандай кўринишларини кескин тугатмоқ лозим».**

Асосий йўналишлар лойиҳасида XIV бўлимнинг «Планлаштиришнинг илмий даражаси оширилсин» деган қисмининг иккинчи абзаци қуйидагича баён этилса: **«Узоқ муддатли прогнозлаштириш, перспектив ва жорий планлаштиришнинг ўзаро алоқадорлиги мустаҳкамлансин, тармоқ планлари, бир-бири билан ўзаро боғлиқ тармоқлар ва умуман халқ хўжалиги комплекслари планлари ўртасидаги мувофиқлик яхшилансин, уларнинг илмий даражаси оширилсин».**

Шу абзацнинг ана шу текстидаги қолган қисми алоҳида абзац бўлса ва олтинчи абзацнинг текстидан **«Бир-бири билан ўзаро боғлиқ тармоқларни планлаштириш даражаси оширилсин»,** деган жумла олиб ташланса. Чунки бу жумла иккинчи абзац текстига киритилган.

> **Программа жамият ривожланишида экономиканинг ҳал қилувчи ролига асосланади. Партиянинг иқтисодий стратегияси фан-техника тараққиётини янада чуқурлаштиришни эътиборга олиб белгиланди. Бу стратегия чинакам тарихий миқёсдаги ўзгартиш— халқ хўжалигини янги техника асосида реконструкция қилиш, уни ривожланишнинг интенсив изларига кўчириш, совет экономикасини ташкил этиш ва самарадорликнинг янги поғонасига чиқариш мақсадини кўзлайди. Мана шуларнинг ҳаммаси инсон манфаатларига, инсоннинг бахт-саодатига хизмат қилади.**
>
> (КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ 1985 ЙИЛ ОКТЯБРЬ ПЛЕНУМИ МАТЕРИАЛЛАРИДАН).

ФАН ВА МЕҲНАТ САМАРАДОРЛИГИ

САВОЛ: Ўзбекистонда саноатнинг сермеҳнат тармоқлари тез суръатлар билан ривожланаётганлиги ҳақида анча қизиқарли фикрлар билдирилди. Республикамизда меҳнат ресурсларидан фойдаланишнинг яна қандай йўллари бор?

Т. МУСАЕВА:
иқтисод фанлари кандидати:

— Менинг фикрим шуки, аҳолининг иш билан бандлилик структурасини такомиллаштириш ва унинг республика ижтимоий ишлаб чиқаришидаги даражасини ошириш манфаатларини кўзлаб, халқ хўжалигининг сермеҳнат тармоқларини жадал суръатлар билан ривожлантириш лозим. Кўп меҳнат талаб қиладиган тармоқларда ишга тушириладиган қувватларнинг ҳар бир миллион сўми ишчи ўринларини бошқа тармоқлардагига қараганда 8 — 10 баравар кўпайтиради. Шу муносабат билан Асосий йўналишлар лойиҳаси XII бўлимининг «Ўзбекистон ССРда» деган жойидаги иккинчи жумлани қуйидагича ифодалашни таклиф қилардим: **«Халқ хўжалигининг кўп меҳнат талаб қиладиган тармоқлари — машинасозлик приборсозлик, енгил саноат, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлайдиган ва бошқа саноатлар янада юксак суръатлар билан ривожлантирилсин».**

Ўрта Осиёда, жумладан, Ўзбекистонда аёллар серфарзанд, улар аксарият уй-рўзғор ва шахсий ёрдамчи хўжалик ишлари билан банддирлар. Уларнинг, айниқса, маҳаллий миллат аёлларининг уйга иш олиши, яъни касаначиликка мойиллиги катта. Бинобарин, аёллар меҳнатидан оқилона фойдаланишнинг муҳим формаси бўлган касаначилик Ўрта Осиё иқтисодий районида жадал ривожлантирилиши керак. Касаначиликка кенг йўл бериш, жамоат хўжалигига иш билан банд бўлмаган аҳолини тўла жалб этиш билан бирга, республикада бевосита ишлаб чиқаришга янги ишчи ўринлари яратишга қаратиладиган капитал маблағларни тежаш имконини беради. Масалан, маҳаллий саноат корхоналарида бир ишчи ўрни ҳосил қилишда ўрта ҳисобда 2,5 минг сўм талаб қилинади. Касаначилик ташкил этилганида эса бу харажат икки баравар камаяди.

Жамоат хўжалигида имтиёзли меҳнат режими бўлган доимий мавжуд ишчи ўринларини яратишнинг социал-иқтисодий аҳамияти катта. Шунинг учун Асосий йўналишлар лойиҳасига қуйидаги тўлдириш киритилса: **«Меҳнат билан таъминланган регионларда хотин-қизларнинг имтиёзли иш режимларини таъминлаш учун моддий-техника ва ташкилий шароитлар яратилсин».** Бу жумлани X бўлимдаги «Болали оилаларга ёрдам кенгайтирилсин, хотин-қизларнинг меҳнат ва турмуш шароити яхшилансин», деган жумладан кейин қўшиш мумкин.

А. ЭШМУҲАМЕДОВ
иқтисод фанлари доктори, профессор:

— Меҳнат ресурслари ҳақида гап борганда Ўзбекистонда ўзига хос бошқа имкониятлар борлигини ҳам айтиш керак. Масалан, табиий ресурсларни олайлик. Улардан ҳозирча тўла-тўкис фойдаланиляпти, деб айтолмаймиз.

Республиканинг мавжуд хом ашё базаси оғир индустриянинг бир қанча тармоқларини юксак суръатлар билан ривожлантириш имконини беради. Бунда шуни назарда тутиш керакки, Ўзбекистонда аниқланган 89 та энг муҳим ёқилғи-энергетика ва минерал ресурсларнинг 22 таси районлараро аҳамиятга эга, 38 та фойдали қазилма истиқболда регион халқ хўжалигида кенг қўлланилиши мумкин.

Ўзбекистон ўзининг ер ости потенциал ресурсларига эга бўлса-да, улар халқ хўжалигига суст жалб этилаётганлиги жиҳатидан кўмир, бентонит тупроқ, ўтга чидамли ғишт, кальцийлаштирилган ва каустик содалар, ош тузи, калий ўғити аксарият мамлакатимизнинг бошқа районларидан келтирилмоқда. Ҳозирги вақтда мавжуд ер ости ресурслари ва кўпгина турдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш ўртасидаги аниқланган номутаносиблик оғир саноатнинг баъзи тармоқларини комплекс ривожлантиришни ва буларнинг тармоқлараро структурасини такомиллаштиришни секинлаштирмоқда. Чунончи, Ўзбекистоннинг химия заводларида ҳозирга қадар 30 миллион тоннадан кўп фосфогипс тўпланиб қолган. Қурилиш индустрияси ва цемент саноати учун битмас-туганмас бу хазинадан эса жуда суст фойдаланилмоқда. Олмалиқ химия заводида уни сақлашга ҳар йили 2 миллион сўмдан кўп маблағ сарфланиб, зарар кўрилмоқда.

Ишлаб чиқариш чиқиндилари ва хом ашёни қайта ишлашнинг прогрессив технологияларини жорий этиш билан боғлиқ масалалар жуда сустлик билан ҳал қилинаётганлигига Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлиги корхоналари яққол мисол бўла олади. Бу системадаги корхоналарда кул-шлаг чиқиндиларининг умумий ҳажми ўтган йили 6 миллион тоннани ташкил этди. Республика саноатида эса ҳар йили 5 минг тоннага яқин кул-шлаг чиқиндилари ишлатилади, холос.

Қишлоқ хўжалигида, жумладан, пахтачиликда республика биохимия заводлари чиқиндиларидан фойдаланиш катта халқ хўжалиги аҳамиятига эга. Жумладан, аммонийлашган лигнинни қўллаш тупроқ структурасини яхшилайди. Пахта ҳосилдорлигини 3,6 центнерга кўпайтиради, ғўзанинг етилишини 3—4 кун тезлаштиради. Шунга қарамай, республика Қишлоқ хўжалиги министрлиги ундан фойдаланиш борасида ташаббус кўрсатмади. Натижада неча ўн минг тонналаб лигнин беҳуда уюлиб ётибди, атроф-муҳитни булғамоқда. Бу гапларни айтаётганимнинг боиси шуки, Асосий йўналишлар лойиҳасида республикамиз саноат ва қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини янада ривожлантириш юзасидан катта вазифалар қўйилган. Шу вазифаларни бажаришда табиий ресурсларнинг аҳамияти доим назарда тутилиши керак.

ДОЛЗАРБ МАСАЛАЛАР

САВОЛ: Ҳозир биз фикр юритган соҳалардаги ишлар хўжалик механизмини такомиллаштириш, жумладан, меҳнатни ташкил этиш, меҳнатни рағбатлантириш, инсон омили билан боғлиқ. Бу жиҳатлар янги таҳрирдаги Программа ва Асосий йўналишлар лойиҳаларида қандай акс эттан?

Н. И. ПОПОВА,
иқтисод фанлари кандидати:

— Асосий йўналишлар лойиҳасида бошқарувнинг иқтисодий методлари ролини кучайтириш, ишлаб чиқаришнинг ҳамма бўғинларида хўжалик ҳисобини мустаҳкамлаш зарурлиги таъкидланган. Шунга амал қилиб, меҳнатга ҳақ тўлашнинг коллектив формаларини янада ривожлантиришда қуйи ишлаб чиқариш ячейкаларида хўжалик ҳисоби муносабатларини интенсив жорий этиш йўлидан бориш керак бўлади.

Меҳнатни рағбатлантиришни такомиллаштириш масаласига келганда, бизнингча, меҳнат коллективларининг ўз пул тушумларидан мустақил фойдаланишдан катта манфаатдорлигини таъминлаш керак. Шу жиҳатдан олганда хўжалик ҳисоби асосларига ўтиш ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг энг мақбул методи бўлади. Лекин масаланинг мураккаб томони шундаки, иш ҳақининг асосан қўшимча қисми хўжалик ҳисоби бўйича тақсимланади. Иш ҳақининг асосий қисми эса ходимларга гарантиялаб қўйилган бўлиб, кўпинча сифатсиз ишлаб чиқарилган маҳсулот процентини ҳисобга олмаган ҳолда, ишланган вақт учунгина тўланади. Ваҳолонки, Асосий йўналишлар лойиҳасида ҳалол, юқори сифатли меҳнат ва профессионал маҳоратнинг ижтимоий қадр-қимматини ошириш лозимлиги алоҳида таъкидланган. Бу қоида ҳозир биз айтган омилни эътиборга оладиган меҳнатга гарантияланган ҳақ тўлаш системасини ўрнатишни талаб қилади. Шунинг учун меҳнат унумдорлиги ўсиб борган сари, ҳалол ва сифатли иш қиймати ортиб боргани сари ишчиларнинг тариф ставкаларини кўпайтириб, ношуд ишчилар тарифини камайтириб бориш зарур. Бундай чора-тадбирлар меҳнатнинг сифати ва унинг самарадорлигидан шахсий манфаатдорлик ва масъулиятни кучайтиради.

КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида бундай дейилган: «Партия белгиланган вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилишини инсон омили ролининг оширилиши билан боғлайди. Социалистик жамият ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларида омманинг ижодий фаолиятини ривожлантиришнинг янги йўлларини топмасдан туриб, самарали тарзда иш юрита олмайди».

Бу бугин социалистик демократия афзалликларидан бири, экономиканинг ички резервларини ишлаб чиқаришга жалб этишнинг муҳим омилларидан биридир. Бинобарин, ишлаб чиқаришни интенсивлаштиришни кескин яхшилашни таъминлайдиган асосий куч инсондир. Шунинг учун ҳам партия ривожланган социализм шароитларига монанд, янги типдаги инсонни шакллантиришни, унинг онгида янги типдаги иқтисодий фикрлашни шакллантиришни, иқтисодий масалалар назариясини эгаллашга даҳлдорлик даражасини ошириш билан бирга, ишлаб чиқаришнинг ҳамма шарт-шароитларини кўра билиш ва пухта эгаллашни ҳам, иш самарадорлиги ва сифатини ошириш резервларини оча билишни ҳам талаб қилмоқда. Шундай қилиб, ривожланган социализм шароитида инсоннинг жамият олдидаги масъулияти кескин ошди, бу эса социализм афзалликлари экономикани ва социал ривожланишни бошқаришда кишиларнинг онгли меҳнати орқалигина рўёбга чиқарилиши мумкин, демакдир.

Р. ТОЛИПЖОНОВ,
иқтисод фанлари кандидати:

— Меҳнатга унинг самараси ва сифатига қараб ҳақ тўлаш билан бирга ижтимоий истеъмол фондлари орқали тақдирлаш ҳам халқ фаровонлигини оширишда катта роль ўйнайди. Шу фондлар орқали тақсимлаш социализм шароитида меҳнаткашларнинг турмуш тарзига, уларнинг моддий, маънавий, социал талаб ва эҳтиёжларини қондиришга ҳар томонлама таъсир кўрсатиш воситаси бўлиб хизмат қилади. Шу муносабат билан Асосий йўналишлар лойиҳасида **халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни ва аҳолига хизмат кўрсатиш системасини ривожлантиришнинг комплекс программаси назарда тутилган. Бу тадбир жамиятимиз эришган имкониятларга мувофиқ равишда совет кишисининг талаб ва эҳтиёжларини янада тўлароқ қондиришга ёрдам беради.**

М. БАРАТОВА,
иқтисод фанлари кандидати:

— Совет кишиларининг турмуш даражасини ошириш, бўш вақтини кўпайтириш, меҳнаткашларнинг, айниқса, хотин-қизларнинг меҳнат ва турмуш шароитини яхшилашда хизмат кўрсатиш соҳасини ривожлантириш жуда катта аҳамиятга эга. Аёллар маиший хизмат кўрсатиш корхоналари ва мактабгача болалар муассасалари хизматидан баҳраманд бўлиб, бўш вақтларини кўпайтириш ва бу вақтдан маънавий ривожланиш, маълумот ва малака ошириш имконига эга бўлмоқдалар. Сўнгги ўн йил ичида бу ҳаётий зарур соҳалар шахобчаси доимо кенгайиб бормоқда. Лекин шуни айтиш керакки, республикамизда болаларни доимий мактабгача тарбия муассасаларига қамраш ишини янада кенгроқ йўлга қўйиш керак. Республикамизда аҳоли сони тез суръатлар билан ошиб бораётган шароитда бу, айниқса, муҳим. Бу тадбирнинг яна бир хосияти шундаки, кўп болали оналарнинг кўпчилиги ижтимоий ишлаб чиқаришда фаол қатнашиш имконига ҳам эга бўладилар.

САВОЛ: КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси ва Асосий йўналишлар лойиҳалари хусусида газетхонлар эътиборига ҳавола қилинадиган яна қандай фикр ва таклифлар бор?

В. К. ЖИВАЕВ,
иқтисод фанлари кандидати:

— КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасининг «Партиянинг иқтисодий стратегияси» деган бўлимида **ижтимоий социалистик мулкчиликнинг социал-иқтисодий мазмуни ва унинг ривожланган социализм босқичидаги стратегик вазифаларини ҳал қилишдаги ролини кучайтиришдаги аҳамиятига бирмунча кўпроқ ўрин берилиши мақсадга мувофиқ бўлур эди.** Биринчидан, «Социалистик ишлаб чиқариш муносабатларини, бошқарув системасини ва хўжалик юритиш методларини такомиллаштириш» деган бўлинманинг биринчи абзацидан олдин бундай деб қўшишни таклиф этаман: **Ишлаб чиқариш воситаларига ижтимоий социалистик мулкчилик, социализмнинг асосий белгиси, унинг иқтисодий системасининг биринчи асосидир. Ишлаб чиқариш жараёнида социалистик мулкчилик атрофида меҳнат жараёнидаги ишлаб чиқариш воситаларини ўзлаштиришнинг реал жараёни, социализм ишлаб чиқариш муносабатларининг яхлит системаси шаклланади.**

Ишлаб чиқариш воситаларига ижтимоий социалистик мулкчилик социализм афзалликларини рўёбга чиқаришнинг социал-иқтисодий асоси ва шартидир».

Иккинчидан, худди шу жойда социализм реалликларини рўёбга чиқаришда социалистик мулкчилик ролини янада батафсилроқ очиб бериш маъқул бўлурди.

Учинчидан, КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Агросаноат комплексини бошқаришни янада такомиллаштириш тўғрисида»ги қарори ҳозирги вақтда социалистик мулкчиликни такомиллаштиришнинг янги босқичидир. Қарорга биноан бир қанча министрликлар базасида Иттифоқ-республика Давлат агросаноат комитети, республикалар, областлар ва районларда эса уларнинг шундай бўлимлари тузилмоқда. Шуни назарда тутганда, мазкур қарор материалларини КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасига ва Асосий йўналишлар лойиҳасига **(VI бўлим. Агросаноат комплексини ривожлантириш ва Озиқ-овқат программасини амалга ошириш)** киритиш зарурати келиб чиқмоқда.

Суҳбат давомида мамлакатнинг сиёсий, иқтисодий-ижтимоий ҳаётига раҳбарликнинг ленинча принциплари, шу раҳбарликнинг давомийлик характери, Ўзбекистоннинг мамлакат ягона халқ хўжалиги потенциалига қўшадиган ҳиссасини янада кўпайтириш ҳақида диққатга сазовор фикрлар билдирилди. Шу билан бирга, КПСС Марказий Комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг сўнгги Пленумлари қарорларини сидқидилдан ва муваффақиятли бажариш партиямизнинг XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди олдидан бошланган янги меҳнат кўтаринкилигини янада авж олдиришга самарали таъсир кўрсатаётгани таъкидланди. Айни вақтда КПССнинг социал-иқтисодий стратегиясига оид таклиф ва мулоҳазаларни газетхонлар эътиборига тез-тез ҳавола этиб туриш юзасидан аниқ таклифлар киритилди.

ТАЛАНТЛАР ВА ТАЛҚИНЛАР

«Тожикистон тасвирий санъати» кўргазмаси ҳақида

Тошкентда намойиш этилаётган «Тожикистон тасвирий санъати» кўргазмасида тарихий мавзуда ҳам, замонавий темада ҳам асарлар кўп. Улар асосан сўнгги йилларда яратилган бўлиб, муаллифлари турли авлод вакилларидир. Эътиборли томони шундаки, рассомлар муҳим, актуал мавзуларга астойдил, масъулият билан ёндашганлар, темани иложи борича ўзига хос талқин қилишга интилганлар, тасвирий санъатнинг энг илғор, энг ажойиб анъаналари ва тажрибаларидан ижодий фойдаланганлар.

Кўргазмада В. И. Ленин ва инқилоб мавзуида характерли асарлар намойиш этилмоқда. Аввало шуни таъкидлаш керакки, қардош санъаткорлар доҳийга бағишланган портретлар ва картиналар яратишда ўзига хос тажрибага эгадирлар. Бу ишда А. Абдусаматов, Н. Абдураҳмонов, Г. Яралова, С. Нуриддинов, В. Сапроновларнинг изланишлари диққатга сазовор. Улар тасвиридаги Владимир Ильич Ленин буюк инсон ва революционер, назариётчи ва ватанпарвар, толмас курашчи ва оддий меҳнаткашларнинг меҳрибон ғамхўри. Рассомларнинг табиий ишора ва рамзларидан «доҳий келажак, яъни бугунги порлоқ кунимизнинг ижодкори» деган фикрни осонгина уқиб олиш мумкин.

А. Абдусаматовнинг «В. И. Ленин» портрети шунчалик пишиқ-пухта ишланганки, уни ҳеч қачон декоратив газламадан ижод этилган, деб ўйламайсиз. Асар кўзингизга гўё ранг тасвирда кўринади. Қардошларимизнинг бу иши ноёб ижод. Уни совет тасвирий санъати ленинномасининг кейинги йилларда яратилган энг яхши намуналаридан бири деса бўлади.

Кўргазмада йигирманчи, ўттизинчи йиллар воқелиги ва одамларини тасвирлаган асарлар анчагина. Рассомлар Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қилгандан кейинги дастлабки йиллардаги воқеалар, инқилоб учун курашган кишиларнинг фидойилиги ҳақида ҳикоя қиладилар. Ана шу тарихий мавзудаги асарларда бир фикр, яъни В. И. Ленин, революция, Совет ҳокимияти тожикистонликларга ҳам бахт берди, иқбол ҳадя этди, истиқбол йўлларини равшан кўрсатди, деган фикр қизил ип бўлиб ўтади. Республикада Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш, коллективлаштиришни амалга ошириш учун фидойилик, жасорат намуналари кўрсатилган. Ана шундай ватанпарвар, қаҳрамон кишиларнинг сиймоси рассомларнинг ёрқин бўёқлари билан гавдаланди. Айни вақтда курашлар жараёнини акс эттирган картиналар, полотнолар яратилди. Худди шу ўринда рассом К. Ёдгоровнинг «Жасорат», В. Бобориkиннинг «Душанбеда митинг», С. Шариповнинг «Ўтган йиллар хотираси» асарларини алоҳида таъкидлаш ўринли.

Тарихий мавзуларда муваффақиятли ишлаётган рассомлар орасида Суҳроб Қурбонов ажралиб туради. Бу ижодкор ёш, рассомлик санъатига кириб келганига унча кўп вақт бўлганича йўқ. Аммо бир қатор эсда қоладиган, кўргазмаларда санъат мухлисларини ўйлантирадиган, ҳаяжонлантирадиган портрет ва картиналар яратди. Унинг «Мен оламни кашф этдим» деган картинаси буюк аллома Абу Али ибн Синога бағишланган. Санъатда, хусусан, тасвирий бадиий маданиятда ибн Сино ва унинг тарихий ишларини акс эттирган асарлар кўплаб ишланган. Бундан кейин ҳам ишланади. Лекин тожикистонлик ёш рассом алломани ўзича, янгича таҳлилда тасвирлади. «Қаҳрамон тирик, у биз билан ҳамнафас, ишларимизнинг, фан ва маданиятимизнинг, равнақимизнинг янада муваффақиятида у актив ҳисса қўшяпти». Худди шу фикр С. Қурбоновнинг асаридан баралла «эшитилиб» туради. Санъаткор ишора ва рамзларни қўллаганишда устоз рассомлар тажрибаларига, анъаналарига таянган Абу Али ибн Сино қиёфасини тасвирлаган бу картина буюк аллома юбилейига муносиб совға бўлди, деб эътироф этилиши бежиз эмас.

С. Қурбоновнинг «Тожикистонда коллективлаштириш», «Ер маликаси» картиналари ҳам диққатга сазовор. Биринчи асарда автор халқнинг хурсанд кайфиятини, руҳини, миннатдорчилигини кўрсата билган. Мамлакатимизда амалга оширилаётган (ўша вақтда, албатта) коллективлаштиришдан мамнун бўлган халқ янги меҳнат қаҳрамонликларига отланган, уларнинг бир-бири билан хурсанд кайфиятда олис-олисларга тикилиб туришларида чуқур рамзий маъно бор...

Халқнинг ватанпарварлигини ёш рассом Фаридун Неъматзоданинг «Канал қурилишида» деб номланган картинаси ҳам мароқли тасвирлайди. Асарда канал томон йўл олган, елкаларида кетмон ушлаган оддий қишлоқ кишилари. Уларнинг юришлари дадил, гўё каналга биринчи бўлиб боришга мусобақалашгандай шиддатли қадамлар ташлаб кетишмоқда. Олис-олисларда эса оппоқ тонг оқлиги кўзга ташланади. Одамларнинг баъзилари ўғилчаларини ҳам етаклаб олишган. Ана шу оқлик ва бола ишора-рамзи билан рассом ота-боболаримиз бугунги фаровон, ёрқин кунларимизнинг ижодкорлари демоқчи.

Портрет Тожикистон тасвирий санъатининг довруғини бутун мамлакатимизга таратган жанр ҳисобланади. Масалан, республика мўйқалам соҳиблари Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларининг портретларини ишлашди. И. Рахнаевнинг «Мирали Маҳмадалиев», И. Лисиковнинг «Абдуғафур Саматов» портретлари ана шундай ижод намуналаридан. Рассомларнинг қаҳрамонлари дала меҳнаткашлари, пахтакорлар. Улар тасвирга ҳаётда қандай жонкуяр ва актив, ташкилотчи ва ташаббускор бўлган бўлса, шундай кўчган. Мўйқалам соҳиблари меҳнат жонкуярларини янги режалар ўйи билан банд бўлган лаҳзаларда акс эттирганлар. Қўлда ёки стол устида турган пахта эртанги куннинг муқаррар зафари рамзи!

Намойиш этилаётган асарлар орасида табиат кўринишларини, унинг инсон билан «мулоқоти»ни акс эттирган пейзаж ва картиналар ҳам бор. З. Ҳабибуллаевнинг «Табиат садоси» диптихи оригинал талқини билан кишини ўзига мафтун этади.

Кўргазмада тасвирий санъатнинг графика ва театр декорацияси жанрларида яратилган энг яхши ишлар қўйилган. Р. Азимовнинг «Меҳнат гимни», «Шаҳар қурилмоқда», В. Пўлатовнинг «Тожикистонлик Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари» график асарлари, Н. Қурбонқуловнинг «Бухоро», И. Юсуповнинг «Катерина Измайлова», Я. Маматқуловнинг «Қирол Лир», А. Гейвандовнинг «Алибобо ва қароқчилар» спектаклларига ишлаган эскизлари ана шундай асарлардан. Тожикистон декоратив -амалий санъатининг энг яхши намуналари кўргазмага ўзига хос файз киритиб турибди.

Тожикистон тасвирий санъати янги-янги талантлар ҳисобига бойиб бормоқда, талқинлари эса, тобора оригинал ва ранг -баранг бўлаётир. Тошкентда намойиш этилаётган кўргазма икки республика рассомлари ўртасидаги ўзаро ижодий алоқаларни мустаҳкамлаш ишига ҳисса бўлиб қўшилади.

Ю. БЕРДИЕВ.

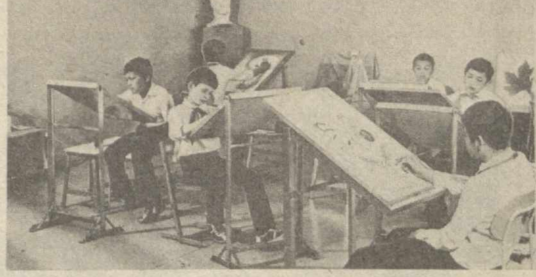

В. И. ЛЕНИН НОМЛИ РЕСПУБЛИКА ПИОНЕР ВА ЎҚУВЧИЛАР САРОЙИ — 50 ЁШДА

БАХТИЁРЛАР МАСКАНИ

Болаликнинг беғубор онлари... Дунё ташвишидан холи, аммо дунё илми эгалланадиган дамлар. Ёш авлоднинг ана шу даври хусусида жаҳоннинг ҳеч бир мамлакатида биздагидек ғамхўрлик қилинмайди.

В. И. Ленин номидаги республика пионер ва ўқувчилар саройи шундай муассасалардан бири. Бу муҳташам саройда ўқувчиларда меҳнат кўникмаси, техник ижодкорлик ҳамда эстетик дидни ўстириш учун жамики шароит муҳайё этилган. 250 дан ортиқ тўгарак, клуб ва секцияларда беш ярим мингдан ортиқ ўқувчи билимларини кенгайтириб, касб-ҳунар сирларини мукаммал эгалламоқдалар. Техник моделсозлик тўгаракларидан, айниқса, гавжум. Болалар миллий амалий санъат турлари анъаналарини ганч ва ёғоч ўймакорлиги тўгаракларида ўрганмоқдалар. Бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ҳам катта обрў қозонган. Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати «Юлдуз» миллий рақс ва «Ғунча» вокал-чолғу ансамбллари довруғи чет элларга ҳам таралган.

Республика миқёсида методик марказ ҳисобланган бу масканда 250 га яқин пионер уйи ва саройларига яқиндан ёрдам берилмоқда. Саройда тематик фестиваллар, пионер байрамлари, ёш ижодкорларнинг кўргазмаларини ўтказиш анъана бўлиб қолган.

Бугунги кунда пионерлар саройида КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини муносиб кутиб олиш учун пионер ва ўқувчилар катта тараддуд кўрмоқдалар.

Суратларда: бахтиёр навқиронлар масканида.

Ҳ. ШОДИЕВ фотолари.

БОЛАЛАРИНГИЗГА ЎҚИБ БЕРИНГ

Тинчлик

Осмон тўла каптарга —
Расмин чизиб дафтарга
Ёзди Омон
«Тинчлик» деб.

Чизиб тоғлар расмини,
Сўлим боғлар расмини
Ёзди Омон
«Тинчлик» деб.

Сўнгра ота-онасин,
Тасвирлаб дарсхонасин
Ёзди Омон
«Тинчлик» деб.

Кейин чизиб ўзини.
Ва, тагига сўзини
Ёзди Омон
«Тинчлик» деб.

Олмахон

—Тезроқ туринг, ойижон.
Қор ёғибди кўчада.
Совқотгандир олмахон
Шундай қорли кечада.

Безовтадир Бахтиёр
Ташқарига талпиниб.
Паркдаги, дов-дарахтлар
Туришар қор ёпиниб.

— Юринг, топиб берайлик
Олмахоннинг ёнғоғин.
Тополмай боғимиздан
Кетиб қолмасин тағин.

Файзи ШОҲИСМОИЛ.

СПОРТ

◆ ФУТБОЛ. СССР спорт комитетининг футбол бошқармаси олий лига командалари мамлакат чемпионатининг янги йилги ўйинлар календарини эълон қилди. Янги мавсумда 16 команда ўртасида икки даврали ўйинлар ўтказиш кўзда тутилмоқда. Мавсум охирида фахрли уч ўринни эгаллаган коллективлар чемпионатнинг олтин, кумуш ва бронза медалларига сазовор бўладилар. Чемпионат низомига кўра, сўнгги икки ўринни олган командалар олий лигани тарк этади. Улар ўрнини биринчи лиганинг икки ғолиб командаси (ўтиш ўйинларисиз) эгаллайди. Дастлабки учрашувлар 1 март куни «Динамо» (М) — «Зенит», «Динамо» (Тб) — «Динамо» (К) командаларининг майдонга тушиши билан бошланади.

◆ БОКС. Тошкентда «Спартак» кўнгилли спорт жамияти республика совети чемпионати ўтказилди. Бу сафарги мусобақа Ўзбекистонда бокснинг ривожланишига асос солганлардан бири — СССРда хизмат кўрсатган тренер Сидней Джаксон хотирасига бағишланди. Вазнларига кўра андижонлик З. Ботиров, тошкентлик М. Қорабоев билан Р. Собиров, армиячи А. Лепешкин, гулистонлик Э. Болжонов, самарқандлик А. Жалолов, В. Петров, А. Ялолов, Р. Рахматуллин, Р. Фанаринлар ғолиблик супасига кўтарилишди.

◆ КУРАШ. «Олимпийская панорама» журнали 1985 йилги энг яхши спортчиларни аниқлаш учун ўтказган конкурси ғолиблари сафида жаҳон ва Европа чемпиони тошкентлик эркин курашчи Арсен Фадзаев ҳам бор.

Об-ҳаво

Синоптикларнинг хабар қилишича, Ўзбекистонда ҳавонинг ўзгариб туриши, ёғингарчилик бўлмаслиги , баъзи жойларда туман тушиши кутилади. Жануби-шарқдан секундига 3—8 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 2 даража совуқ билан 3 даражагача иссиқ ўртасида, республика шимолида 5 даражагача совуқ бўлади. Кундузи 5—10 даража иссиқ, Қорақалпоғистон АССР, Жиззах, Сирдарё областларида ва Фарғона водийсида 2—7 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради, ёмғир ёғмайди. Кечаси ва эрталаб туман тушади. Жануби-шарқдан секундига 2—7 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 0—2, кундузи 8—10 даража иссиқ бўлади.

(ЎзТАГ).

Редактор Л. ҚАЮМОВ.

„ЗАНГОРИ ЭКРАН" ҲАФТАЛИГИ

30 ДЕКАБРЬ— 5 ЯНВАРЬ

30 декабрь, душанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Мультфильмлар. 10.25 — Концерт. 10.55 — Болалар учун фильм. 12.25 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — «Горнчилар, қаердасиз!». 16.35 — «Онамларнинг мактаби». 17.05 — «Қизил елканлар». Фильм-балет. 18.35 — Жадаллаштириш». 19.05 — Мультфильм. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Ҳаётимиз программаси». 19.45 — Хоккей. Халқаро ўртоқлик учрашуви. 21.30 — «Время». 22.05 — Эстрада томошалари. 23.50 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 — Концерт. 10.05 —Ҳужжатли фильм. 10.25 — «Будильник». 10.55 — «Рус тили». 11.25 — Концерт. 11.55 — «Фан ва турмуш». 12.25 — Болалар учун фильм. «Электроникнинг саргузаштлари». 1-серия. 13.40 — «СССР Герби ҳақида». 14.05 — Музикали кўрсатув. 16.10 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Реклама. 19.05 — Бадиий ўқиш. 19.45—«Ҳамдўстлик». 20.30— «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Ритмик гимнастика. 21.20 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05— «Қор қизни чақирганмидингиз?» Бадиий фильм. 23.10 — Бадиий гимнастика. Бутуниттифоқ турнири.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Оила ва жамият». 8.20 «Ватанимни шарафлайман». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 —«Время». 9.40 — «Аёзбобо». Бадиий фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.25 — «Ўйлаб топ». 18.55 — «Ёшлик». 19.30 — «Ахборот». 19.45 — «СССР ташкил топган кунга». 20.10 — «Совет турмуш тарзи». 20.30 — «Ахборот». 20.50 —Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Ягона аҳил оилада».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.15 — Москва-II. 18.10 — «Қиммат бола». Бадиий фильм. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Телефильм. 19.55 — Мультфильмлар. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Фильм-концерт. 21.30 — Москва-II.

31 декабрь, сешанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Болалар учун фильм. 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан!» 12.00 — «Здоровье». 12.45 — «Тонгги почта». 13.15 — «Қишлоқ янгиликлари». 14.15 — «Музикали киоск». 14.45 — «Сўнгги табор». Бадиий фильм. 16.25 — «Сиз бунга қодирсиз». 17.10 — «Спорт йилининг якунлари». 18.05 —Ҳужжатли фильм. 18.15 —«Халқаро панорама». 19.15—«Камалак». 20.50 — Мультконцерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Қиш манзараси». 22.35 — Юмор кечаси. 00.05 —Концерт. 00.40 Ҳужжатли фильм. 00.50—«Янги йилингиз билан, ўртоқлар!» 01.05 — Янги йил томошалари. 04.00 — «Рақслар, рақслар». 04.25 — Чет эл эстрадаси артистларининг концерти.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг». 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.30 — Концерт. 10.35 — «Рус санъати». 11.05 — Фильм-концерт. 11.25 — «Оила ва мактаб». 12.05 «Француз тили». 12.35 — Болалар учун фильм. «Электроникнинг саргузаштлари». 2 ва 3-сериялар. 14.40 — Илмий-оммабоп фильм. 15.00 «Ҳайвонот оламида». 16.00 — «Фрескотти» группаси билан учрашув. 16.30 — Киноэтюд. 16.40 «Соялар чошгоҳда ғойиб бўлади». Бадиий фильм. 7-серия. 17.45 Мультфильм. 18.15 — «Кинотомошабин ҳамроҳи». 19.15 — Каскадер В. Ю. Жариков билан учрашув. 19.50 — Фильм-концерт. 20.20—Ҳужжатли фильм. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — «Инсон. Ер. Коинот». 21.30 — «Время». 22.05 «Скапеннинг найранглари». Бадиий фильм. 1 ва 2-серия. 00.10 — Концерт. 00.40 — Ҳужжатли фильм. 00.50 — Янги йилингиз билан, ўртоқлар!», 01.05 — Оммавий классик куйлар.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Эстрада программаси. 8.00 —«Янги йил эртаги». 8.15 — «Меҳнат рапортлари». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Истеъдод». 10.00—Фильм-концерт. 10.30 — Қўғирчоқ театр. 11.20 — «Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида». 11.50 — «Карнавал кечаси». Бадиий фильм. 13.00 —Спорт мавсуми финишида. 14.00 —«Инсон ва табиат». 17.45—«Қорбобо шаҳар кезади». 18.25 — Телеминиатюралар. 19.30 — «Ахборот». 19.45 —Мультипанорама. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Цирк». 21.30 — «Время». 22.05 — Янги йил байрам программаси 1-қисм. 23.40 — «Янги йилингиз билан, ўртоқлар!» 00.05 — Янги йил байрам программаси. 2-қисм.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.05— Москва-II. 18.05 — «Ишдаги ишқ». Бадиий фильм. 1-серия. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Қисқа метражли бадиий фильм. 20.15 — «Киносаёҳатчилар альманахи». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Ҳужжатли фильм. 21.00 —Фильм-концерт. 21.30 — Москва-II.

1 январь, чоршанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Мультконцерт. 10.25 — Ҳужжатли фильм. 10.50 — «Қувноқ нотачалар». 11.50 — «Янги йил томошалари». 12.35 — Мультфильм. 12.45 — Куба телевидениесининг программаси. 13.55 — «Шумтаканинг найранглари». Бадиий фильм. 15.05 — Киноконцерт. 15.50 — «Совет тупроғидаги учрашувлар». 16.10 —«Ералаш» ўзи нима?» 18.20 — Хоккей. Халқаро ўртоқлик учрашуви. 20.10 — «Карнавал». Бадиий фильм, 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Карнавал». Бадиий фильм. 2-серия. 23.20 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!» 9.15 Ҳужжатли фильм. 9.35 — Куба куйлари ва оҳанглари. 10.00 — Музей ва кўргазма заллари бўйлаб. 10.45 — «Табассум учун миллион». Фильм-спектакль. 12.55 — Мультфильмлар. 13.25 —Волейбол. Халқаро учрашув. 14.05 —Ҳужжатли фильм. 14.25 —Жаҳон халқларининг ижоди. 15.00 Ҳужжатли фильм 15.10 —«Маугли». Мультфильм. 1-серия. 15.30 —«Цирк маликаси». Бадиий фильм, 1- ва 2-сериялар. 17.55 — Концерт. 19.50 — Бадиий коллективларнинг чиқиши. 19.10 — Илмий-оммабоп фильм. 19.30 — «Халқаро панорама». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Фильм-концерт. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30—«Время». 22.05 — Фильм-концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика, 7.50 —«Тонгги тароналар». 8.00 — Мультфильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 —Манзарали фильм. 9.00 — «Время». 9.40 —Қисқа метражли фильмлар. 10.30 — «Қора чайка.» Бадиий фильм. 12.05 — Фильм-концерт. 12.35 — Телеминиатюралар. 13.40— Киноконцерт. 14.30 — «Оламга саёҳат». 18.05 — Болалар учун кўрсатув. 18.45 — Ҳужжатли фильм 19.00—«Янги йил байрам программаси. 1-қисм. 19.30—«Ахборот». 19.45 — «Янги йил байрам программаси». 2-қисм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Мусиқа жавони.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.45 Москва-II. 18.10 — Телефильм. 18.25 — «Ишдаги ишқ». Бадиий фильм. 2-серия. 1930 — «Ахборот». 19.45 — Фильм концерт. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — «Цирк программаси. 21.30 — Москва-II.

2 январь, пайшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — «Қалбга яқин қўшиқлар». 10.15 — Мультфильмлар. 10.45 — Ҳужжатли фильм. 11.15 — Концерт. 11.50 «Қувноқ стартлар». 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Концерт. 16.15 — «Хайр, Мэри Поппинс». Бадиий фильм 1 ва 2-сериялар. 18.35—«Сўзни амалда иш билан оқла». 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.30 — «Фан ва турмуш». 20.00 — «Дунё ва ёшлар». 21.30 — «Время». 22.05 — «Саҳронинг оппоқ қуёши». Бадиий фильм. 23.25 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Концерт. 9.35 — Э. Т. А. Гофман. Ҳаёти ва ижоди. 10.40 — «Испан тили». 11.10 — «Қишлоқ янгиликлари». 12.10 — Ҳужжатли фильм 12.30 — «Келажакдан келган меҳмон». Бадиий фильм, 1-серия. 13.35 — Ҳужжатли фильм 13.45 —«Маугли». Мультфильм, 2 ва 3-сериялар. 14.25 — «Буюк кўзғолон». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар. 16.05 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — «Кинотомошабин ҳамроҳи». 19.30 — «9-студия». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Ритмик гимнастика. 21.20 — Ҳужжатли фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Беш йиллик одимлари». 8.10 — Телефильм 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.30 — «Время» 9.40 — «Бувам, Килиан ва мен» Бадиий фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 —«Болалар боғчасида Арча». 18.45— Мультфильм. 18.55—«Ёшлик». 19.30 «Ахборот». 19.45 — Концерт 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время» 22.05 — «Ғалати аёл». Бадиий фильм, 1-серия.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.20— Москва-II. 18.10 — Телефильм. 18.20 — «Бировнинг беш баҳоси». Бадиий фильм. 19.30— «Ахборот». 19.45 — Физика 20.15 — Мультфильм. 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Чизма геометрия. 21.30 — Москва-II.

3 январь, жума

МОСКВА-I. 9.00 — «Время» 9.45 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 10.45 — «Саҳронинг оппоқ қуёши». Бадиий фильм 12.05 — Мультфильмлар. 12.35 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.00 — Концерт. 16.20 — «Рус тили». 16.55 «Эрмитаж қишки саройи». 1-кўрсатув. 17.25 —«Испанча каприччио». 17.55 — А. Гайдар қаҳрамонлари экранда 19.15 — «Дунё . воқеалари». 19.30 — Молдавия ССР телевидениесининг программаси 21.30 — «Время». 22.05 — Останкино концерт студиясида кеча. 23.25 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Концерт. 9.40 — Фильм-концерт. 10.30 — Немис тили. 11.00 — Волгоград телевидениесининг программаси. 11.50 — Инглиз тили. 12.30 — «Фан ва техника». 12.40 — «Келажакдан келган меҳмон». Бадиий фильм, 2 ва 3-сериялар. 14.50 —«Маугли», Мультфильм. 4 ва 5-сериялар. 15.20 — «Буюк кўзғолон». Бадиий фильм. 3-серия. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Ҳужжатли фильмлар. 18.55 — «Сиз яратган боғ». 19.25 — Фильм-концерт. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50— Поэзия. 21.30 — «Время». 22.05 — «Мафтункор». Бадиий фильм, 1 ва 2-сериялар.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — Мультфильм. 8.00 — «Тонгги тароналар». 8.10 — «Ўринбосарлар улғаймоқда». 8.30 — «Ахборот» 8.50 — Телефильм. 9.00 —«Время». 9.40 — «Одам бўлмайди». Бадиий фильм. 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Қувноқ шаҳарча». 18.45 — КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасини муҳокама қиламиз. 18.55 — Мультфильмлар 19.30 «Ахборот». 19.45 — «Ёшлик». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 —«Ғалати аёл». Бадиий фильм, 2-серия. 23.10 — Халқаро аҳвол кундалиги.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.30 — Болалар учун фильмлар. 18.55 — Назарий механика. 19.30 — «Ахборот». 19.45 — Ритмик гимнастика. 20.05 — Ҳужжатли фильм. 20.30 «Ахборот». 20.50 — Телефильм. 21.00 — КПСС XXVII съезди шарафига. 21.30 — Москва-II.

4 январь, шанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Концерт. 10.10 — «Оила ва мактаб». 10.40 — «Буратино кўргазмаси». 11.10 — «Здоровье». 11.55— Телефильмлар. 12.45 — «Ҳамма учун ва ҳар бир киши учун». 13.15 — Тасвирий санъат. 14.00 — «Тарантул». Телеспектакль. 15.10 — «Дунё воқеалари». 15.25 — Телеспектаклнинг давоми. 16.05 —Мультфильм. 16.15 — «Мунозара клуби». 17.00 — «Ҳайвонот оламида». 18.00 — Концерт 18.40 — Мультфильмлар. 19.05 — Эстрада-цирк томошалари 20.10 — «Вечора гусар ҳақида бир оғиз айтиб қўйинг». Бадиий фильм, 1-серия. 21.30 — «Время». 22.05—Бадиий фильмнинг 2-серияси. 23.25 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Ритмик гимнастика. 9.30 — «Агар соғлом бўлай десанг». 9.45—Ҳужжатли фильм. 10.05 — Шахмат мактаби. 10.35 — «Тонгги почта». 11.05 —Ёшлар ўртасида хоккей бўйича жаҳон чемпионати. 12.25 — «Келажакдан келган меҳмон». Бадиий фильм, 4-серия. 13.30 — Концерт. 15.10 —XX аср бошларида рус санъати. 16.05 — «Олам кинокамера кўзгусида». 17.05 — «Стадион ҳамма учун». 17.35 — Ҳужжатли фильм. 17.45 — Фильм-концерт. 18.35 — Эскирган комедия». Телеспектакль. 20.10 —Ҳужжатли фильм. 20.30 —«Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.45 — Ҳужжатли фильм. 20.55 —Спорт кўрсатуви. 21.30 —«Время». 22.05 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 7.30 —Ритмик гимнастика. 7.50—Мультфильм. 8.05—«Тонгги тароналар». 8.15 — Телефильм. 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Республика мулки». Бадиий фильм. 1-серия. 10.45 —Ёш олимлар телеклуби. 11.05 — «Саломат бўлинг!» 11.35—КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартияси XXI съезди шарафига. 12.40 — Концерт. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — «Арча чироқлари атрофида» 19.00 — «Тинчлик ва бунёдкорлик программаси». 19.30—«Ахборот». 19.45 — Мультфильмлар. 20.30 — «Ахборот». 20.50 —Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Музикали кўрсатув

ТОШКЕНТ-II. 17.50 —Тожикистон телевидениесининг программаси.

5 январь, якшанба

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.45 — Ритмик гимнастика. 10.15—Ҳужжатли фильм. 10.25 — Спортлото. 10.35 — «Будильник». 11.05 — «Совет Иттифоқига хизмат қиламан!». 12.05 — «Тонгги почта». 12.35 — «Саёҳатчилар клуби». 13.35 — Музикали киоск». 14.05 — «Қишлоқ янгиликлари». 15.05 — Мультфильм. 15.25 — «Балет ҳақида». 16.45 — Эртак ҳузурида меҳмонда». 18.30 — «Халқаро панорама». 19.15 — Мультфильм. 19.25 — А. Кристий романи асосида бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Фильм-концерт. 23.10 —Баскетбол. СССР чемпионати 23.40 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — «Зарядкага сафланинг!» 9.15 — «Қурилиш ва архитектура». 9.25 — «Турнача парвозда». Бадиий фильм. 10.30 — Халқ куйлари. 10.45 — Совет Украинаси тасвирий санъати. 11.05 — Концерт. 12.00 — «Келажакдан келган меҳмон». Бадиий фильм 5-серия. 13.05 — Баскетбол СССР чемпионати. 13.45 — «Рус тили». 14.15 — Мультфильм. 14.35 Ҳужжатли фильм. 15.05 — «Асли болаликдан». 16.00 — СССР халқ артисти А. Грибов. 17.00 — «Дунё ва ёшлар». 18.30 —Концерт 19.30 — «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Тоғ чанғи спорти. Жаҳон кубоги. 21.30 — «Время». 22.05 — «Авлиё йорген байрами». Кинокомедия.

ТОШКЕНТ-I. 7.30. — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Тонгги тароналар». 8.00 — «Врач маслаҳати». 8.10 — «Биргаликда куйлаймиз». 8.30 — «Ахборот». 8.50 — Телефильм. 9.00 — «Время». 9.40 — «Республика мулки». Бадиий фильм. 2-серия. 10.50 «Истеъдод». 11.10 — «Қувноқ стартлар». 12.00— «Сиз севган қаҳрамонлар». 13.00 —«Фестиваль қор парчалари». 13.30 — Реклама. 18.05 — Мультфильмлар. 18.35 — «Ёш сеҳргарлар». 19.20 — «Наштар». 19.30 — «Ахборот» 19.45 — «Киномозаика». 20.30 — «Ахборот». 20.50 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-II. 16.15 — Қирғизистон телевидениесининг программаси.

Р. — 06228 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. А. 298. ИНДЕКС 64583. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12